

VÁRNEGYED

A Budavári Önkormányzat lapja - V. évfolyam, 13. szám, 2000. július 7.

A tartalomból

Istennek játszani

„Hock Bertalantól, a Mátyás templom orgonaművésztől mi sem áll távolabb, mint hogy önmagáról valljon, el is némul a hatalmas ezüst sípsorok előtt: Istennek játszik, keze nyomán Bach-dallamok zengenek a templomsendben.”

(6. oldal)

Tolcsvay Béla énekmondó

„A kerületből Tolcsvay Béla ugyan elköltözött már, de nagyon kötődik ide. Itt született, itt gyermekeskedett és felnőttként is vissza-visszajár.”

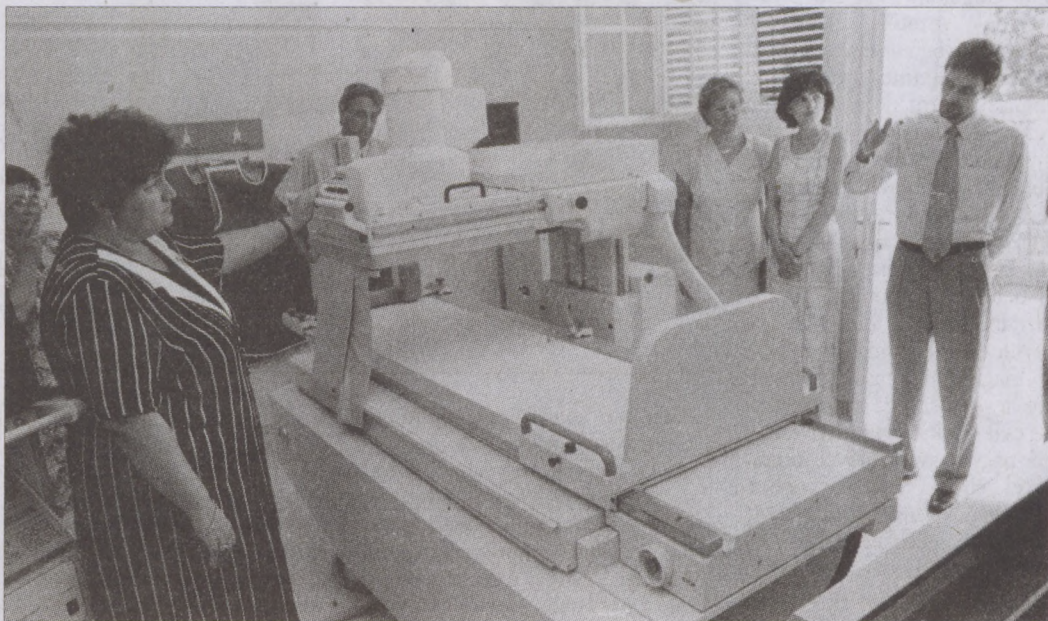
(7. oldal)

Hatvankilenc kilométernyi irat

„A Magyar Országos Levéltár 'másfél' épület képviseli az I. kerületben, a Várban.”

(8. oldal)

Röntgengép a kerületnek

Közel harmincmillió forint értékű géppel mellkasi, hasi és kontrasztanyag felvételek is készíthetők Fotó: Ványi Ákos

Új röntgéppel gyarapodott a Maros utcai orvosi rendelő. A június 23-ai ünnepélyes átadáson az osztály dolgozói, a gyártó és kivitelező cégek képviselői mellett jelen volt a Budavári Önkormányzat képviseletében dr. Nagy Gábor Tamás polgármester, az alpolgármesterek és a kerületi képviselő-testületének több tagja. Erre a pillanatra nagyon rég

vártak, tudtuk meg dr. Kovách Gergely igazgató-főorvostól. Szavaiból kiderült, hogy amikor 1997-ben az önkormányzat saját kezelésbe vette a Maros utcai rendelőt, a röntgen osztály „fél lábón” állt, hisz egyetlen használható felvételi munkahelyet örökölték a Szent János Kórháztól.

(Folytatás a 5. oldalon)

Kultúrát szerető emberek gyakran tapasztalják, hogy kedves könyvesboltjuk, antikváriumuk helyén pizsasztű vagy kínai gyorsbűfé nyílt. Hiába keresik a hívó arcot, a csöndet, s lehet, többet nem is találunk olyan békés szigetet Budapesten. Most arról számolhatunk be, hogy az I. kerület legnagyobb könyvtára két év szünet után, megújulva és megszépülve újból várja olvasóit. További információink a 7. oldalon

Nem lesz több iskolabezárás

Ülésezett a képviselő-testület

Közös megegyezéssel távozott posztjáról dr. Rempert Katalin jegyző. A tisztségre kiírandó pályázat eredményes elbírálásáig a jegyzői feladatokat dr. Winkler Zsuzsanna látja el. E hír bejelentésével vette kezdetét június 22-én a Budavári Önkormányzat nyári szünet előtti utolsó képviselő-testületi ülése.

Elsősorban az ingatlanok értékesítéséből, a közterület használatának díjaiból, helyiségbérleti díjakból a tervezettnél több mint 650 millió forint többletbevételhez jut az önkormányzat. Az összeget egyebek mellett a szociális rendelet módosításából adódó kiadásokra, az oktatási intézmények számára eszközök vásárlására, a gyermekfogászati rendelő kialakítására fordítják. (Folytatás a 3. oldalon)

Meggérdeztük

Áthelyezik-e
a várbusz
végállomását?

Több olvasónk kérdezi, milyen megfontolások vezérelték a BKV-t, amikor a Moszkva tér felől csak számtalan lépcsőn megközelíthető helyre tették a várbusz végállomását.

Kardos János, a monopolhelyzetben lévő közlekedési cég Központi Forgalom-ellenőrző Szolgálatának vezetője elismerte, hogy idős, beteg embereknek problémát jelenthet a busz végállomáshoz jutni, de azt is rögtön hozzátette: nincs más megoldás. Amióta a várba busz megy fel, a jelenlegi végállomásról indul, mert csak onnan közelíthető meg egyszerűen a Bécsi kapu. A Moszkva térén már egy talpalatnyi hely sincs, ahonnan a várbuszt indíthatnák, de ha mégis sikerülne áthelyezni, valószínűleg maguk az utasok bánnák meg leghamarabb a változást, hisz csak sokkal körülményesebben, nagy-nagy kerülővel jutnának el céljukhoz. Időben többet veszítenének, mint azzal, hogy szép lassan fellépkednek a lépcsőn, vagy aki ezt semmiképp nem bírja, az felsétál az enyhén emelkedő Vérmező utcán illetve a Várfok utca elején.

Bronesch Ottília

Az I. kerületi Rendőrkapitányság központi száma megváltozott. Az új szám:

4-575-600

VÁRNEGYED

A Budavári Önkormányzat lapja.

Megjelenik havonta kétszer.

Megbízott szerkesztő: Hardi Péter

Szerkesztőségi titkár: Szántó Ditta.

Szerkesztőségi fogadónap: csütörtök.

Tervezés, nyomdai előkészítés:

Typo Art Studio Bt.

Felelős kiadó:

dr. Nagy Gábor Tamás,

a Budavári Önkormányzat polgármestere.

Levél cím: 1014 Budapest,

I. Kapisztrán tér 1.

Telefon: 458-3000, fax: 458-3081.

Nyomás: Apolló Nyomdaipari Kft.

1165 Budapest, Zsemlekes u. 25.

Felelős vezető:

Mózes Ferenc ügyvezető igazgató.

Szent Iván éjjelén

A Szent Korona Misztériumjáték volt megtekinthető Pap Gábornak, a neves művészettörténésznek a rendezésében június 24-én, szombat este, sötétedés után a Kapisztrán téren

Ványi Ákos felvétele

Nem volt könnyű megtalálni az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny egyik győztesét, az olaszból legjobb Páncsity Ágnest. A Toldi Gimnázium negyedik diákja ugyanis érettségire készült. Végül a Moszkva téren adott randevút, s a bemutatkozó beszélgetés helyszínénél nem a McDonald's-t, hanem Nagyi Palacsintázóját választotta, mondván, a toldisoknak az amolyan törzshelye.

Semmiben nem különbözök a hasonló korú fiatal felnőttektől. Farmerban és pólóban jár, fekete haja természetesen sima. Mindössze négy évet élt eddig Magyarországon. Édesanyja magyar, édesapja horvát, s mint mondja, családjára a háború miatt a gyakori helyváltoztatás a jellemző. Négy évig élték Belgrádban, hosszú ideig Zágrábban, aztán jöttek az anyai szülőföldjére. Úgy tűnik, Pilisborosjenőn vége szakadt a vándorlásnak, megtelepedtek.

A Toldi Gimnáziumot a szülei választották, s a horvát általános iskolában szerzett bizonyítványai alapján vették fel. A harmadik osztály elvégzése után egy évig az Egyesült Államokban tanult, ott érettségizett is. Hogy honosítsa a bizonyítványát, ismét a Toldiban kötött ki. Amikor olaszból megszerezte a felsőfokú nyelvvizsgát, „leadta” a tanárgyat, ám előtte, mintegy ujjgyakorlatként megnyerte az országos tanulmányi versenyt. Öt éves kora óta állandóan más-más nyelvet ta-

A legjobb olaszos

nult, s egyre könnyebben ment, mert megtanult több nyelven gondolkodni. Az olaszon kívül beszél szerbül, horvátul, németül, angolul és persze magyarul. Mind közül a magyar nyelvtannal birkózott meg a legnehezebben. Még ma is előfordul, hogy gondolkodnia kell egy-egy helyes megoldáson.

Hobbija a fotózás. Három éve eldöntötte, hogy amit lehet, mindent megtanul róla. Tavaly beiratkozott a Budai Rajz Iskolába, aztán elment egy művész táborba, ahol végleg beleszeretett a fotózásba. Többnyire dokumentum fotókat készített, ám egy éve portrékkal bővült repertoárja. Sokat ad tanára, mestere véleményére, így elfogadta a tanácsát, hogy a fényképezés mellé tanuljon más is. Bár nem érez alapvető készletet a jogi pálya iránt, felvételtett, s felvételtett. Legjobban az idegenvezetés vonzza. Talán a nyáron kipróbálja magát. Fontosnak tartja a sportot is, korábban úszott, futott. Mostanában inkább az aéro-

bicnak hódol. Tapasztalatból tudja, hogy a sport növeli az ember álló-és teljesítmőképességét.

Szabadidejében szívesen jár kávézóba, éjszakai klubokba, házi buliba. Ja, és elkezdett franciául és oroszul tanulni. De az utóbbi hetekben természetesen az érettségi tételeket forgatta nagy előszeretettel.

B. O.

Polgármesterek
fehér asztal mellett

Egy hajóba ültetik ősszel Budapest főpolgármesterét és a huszonhárom kerület polgármesterét. Az a terve ugyanis Dési Péternek, a Kossuth Múzeumhajó Kft. valamint Kővári Imrének, a Vénhajó Vendéglátó és Kereskedelmi Kft. vezetőjének, hogy családi összejövetelre, pártpolitikától mentes találkozóra hívják a főváros és a kerületek első embereit, remélve, hogy a városanyák és városatyák fehér asztal mellett, kötetlen beszélgetések közben jobban megismerik a kapcsolódási pontokat az irányításuk alatt álló területek között.

A múzeumhajón tartott sajtótájékoztatón az ötlet gazdái elmondták: a főpolgármester kezdeményezésére 1990-től karácsony táján összejöttek a kerületi polgármesterek, ám két éve a hagyomány megszakadt. Ezt szeretnék folytatni a szeptember 22-ére tervezett találkozóval az 1913-ban épült ipari és közlekedéstörténeti műemlékhajón a Lánchíd pesti oldalán. A „Fővárosi Polgármesterek Találkozásának” fővédnökéül Stumpf Istvánt, a Miniszterelnöki Hivatal vezetőjét, védnökökként pedig dr. Nagy Gábor Tamást, az I. kerület és Karsai Károlyt, az V. kerület polgármesterét kérték fel.

B. O.

Katalónia miniszterelnöke, Jordi Pujol (a képen jobbra) leplezte le a közelmúltban azt a táblát, amely a Buda török alóli felszabadításában harcoló katalánoknak állít emléket Ványi Ákos felvétele

Utcanevek kerestetnek

Talán kevesen tudják, hogy kerületünkben van még olyan közterület, amely nincs elnevezve.

A XI. kerülettel határos Somlói út illetve Mihály utca mentén álló hatalmas - legutóbb az Országos Rendőr-főkapitányság által használt - épület mellett található egy kis névtelen zsákutca.

Ugyancsak névtelen még a Krisztina körútból a Hotel Mercure jobb oldalán a Kosciuszko Tádé utca felé vezető kis út.

Többen javasolták, hogy az utcácskának adjunk nevet. A Fővárosi Közterületek elnevezéséről szóló

9/1989. számú rendelet szabályozza az utca elnevezések rendjét. Az Önkormányzat - amikor majd napirendre tűzi az utca elnevezését - a kerületi polgárok javaslatait is figyelembe szeretné venni.

Kérjük, ha az elnevezéssel kapcsolatban javaslata van, azt juttassa el a Polgármesteri Hivatalba, dr. Aczél Péter főépítéshez. Elsősorban olyan ötleteket várunk, amelyek a terület hagyományaihoz, történetéhez, földrajzi elhelyezkedéséhez illetve a környezethez igazodnak.

Dr. Nagy Gábor Tamás polgármester

Kerületünk szobrairól

Ebben az évben kezdődik meg a kerületben található köztéri műalkotások, szobrok, emlékművek ismételt számbavétele és az elmúlt években kihelyezett emléktáblák és egyéb köztéri műalkotások felmérése.

A munka célja, hogy teljes körű áttekintést kapjunk a kerület köztereit, épületeit díszítő műalkotásokról, emléktáblákról és az így létrejött nyilvántartást a jövő számára is hasznosítani lehessen.

A legtöbb emlékműről, szoborról természetesen már létezik hivatalos nyilvántartás, így a mostani munkálkodás célja a meglévő adatállomány pontosítása illetve bővítése.

Az a terv, hogy az adatok egészüljenek ki olyan, akár anekdotisztikus történelmi leírásokkal is, ame-

lyek a létesítéssel, megalkotással vagy épp az adományozással függenek össze.

A házak falára felhelyezett emléktáblák nyilvántartása teljesen hiányos. Nincsenek konkrét adataink ezekről a táblákról, holott a kihelyezés időpontja, adományozó adatai, esetleg az esemény aktualitása szintén megőrkítést érdemelne.

Kérem ezért az érdeklődő kerületi lakosokat, hogy segítsék az ezirányú munkát és adatgyűjtést. Akár telefonon - 4-583-000, 4-583-017 -, akár személyesen vagy írásban jelezzék a kerületi emlékművekkel, emléktáblákkal kapcsolatos eddig nem publikált ismereteiket. Bizonyos vagyok abban, hogy a közös munka méltó eredményt teremt, amire előre is köszönöm a közreműködést.

Dr. Aczél Péter főépítés

Nem lesz több iskolabezárás

Ülésezett a Budavári Önkormányzat képviselő-testülete

(Folytatás az 1. oldalról)

De jut az Önkormányzati Hivatal számítógépes rendszerének fejlesztésére, a várbarlang működtetésére, béremelésekre és jutalmazásokra, a hivatal és az iskolák létszámnövekedésének költségeire, intézményi felújításokra is.

Az elmúlt évek változásai, vagyis a gyermekek számának sajnálatos csökkenése miatt az önkormányzat az elmúlt két évben az Attila utca 89. alatti lakásóvoda és a Krisztinavárosi Általános Iskola bezárására kényszerült. A következő esztendőknél azonban már a nevelés-oktatás minőségének javítását célozzák, s kiszámíthatóak lesznek. Ezért az önkormányzatnak az ülésen elfogadott a intézményhálózával kapcsolatos feladat-ellátási, működtetési és fejlesztési terve már nem számol iskolabezárásokkal. A terv ismertetésére később visszatérünk.

Komoly vitát váltott ki a testületben a megszünt Krisztinavárosi Általános Iskola épületének hasznosítása. Döntés végül csak a június 30-i rendkívüli képviselő-testületi ülésen született. A határozat szerint a legelőnyösebb ajánlatot tevő Kodolányi János Főiskola és

az Osztrák Iskola veheti bérbe az épületet öt évre. A testület személyi kérdésekről is döntött. A Nevelői Tanácsadó vezetésével újabb öt évre Császár Ildikót bízta meg. A Kosztolányi Dezső Általános Iskola és Gimnázium vezetőjévé három pályázó közül a jelenlegi megbízott igazgatót, dr. Marosi Lajosné nevezte ki. A Házgondnoksági Kft. ügyvezetői teendőinek ellátásával újabb két évre Pilissy Györgyöt bízta meg.

A kerület lakóinak alapellátását végző vállalkozó házi orvosokkal kötendő szerződés szövegét elfogadta a testület. A 17 felnőtt házi orvosból 12-en vállalkozók és öten közalkalmazottak, az öt gyermekorvosból négy vállalkozó és egy közalkalmazott. Az új szerződés szerint a vállalkozó orvosok a költségek 58 százalékát fizetik, a többi önkormányzati támogatás.

A felnőtt házi orvosj ügyelet el látására a Budavári Önkormányzat és a XII. kerületi önkormányzat közösen kötött megbízási szerződést az Oxivit Kft-vel. A szerződés június 30-án lejárt, a két önkormányzat közös közbeszerzési pályázatára a Falck S.O.S. Kft. tet-

te a legelőnyösebb ajánlatot, az új szerződést velük kötik meg.

Megalkotta a testület a kerületi építési szabályzatot, amelyet a közeljövőben ismertetni fogunk.

A Korlát utcát Fülep Lajos művészettörténész nevére javasolta változtatni néhány kerületi lakos, ezt azonban a testület nem támogatta.

A Pro Urbe Budapest-díjra a képviselő-testület Tandori Dezső író, Zádor Mihály építész és a Toldy Ferenc Gimnázium tanszékét javasolja a fővárosnak. Tandori Dezsőben kerületünk egykori diákját - a Petőfi Sándor Gimnáziumban érettségizett - és lakóját tisztelhetjük. Zádor Mihály, aki évtizedek óta szintén a kerület lakója, jelentős szerepet vállalt a magyarországi műemlékvédelemben. A Toldy Ferenc Gimnáziumnak a közel 150 éve alapkövébe vésett értekek, vagyis a hazaszeretet, a haladás, az egyetértés, a béke határozzák meg a szellemét, kiegészülve a szabadság a becsületesség, a tolerancia, a segítőkészség, a műveltség, a természet és a környezet védelme, az egyetemes és a nemzeti kultúra tisztelete eszméjével. **H. P.**

Kopogtató

Bevallom, legutóbbi glosszám írásakor nem számítottam különösebb visszhangra, hiszen egy kis távoli, Tolna megyei településen, Uzdon tapasztalt visszasságot tettem szóvá. Arról írtam, hogy míg a „felszabadító névtelen hősök” emlékét márványtáblán örökítették meg, addig a Don-kanyarban elesetteknek csak egy pléhlemez jutott.

A háború emléke, az ostrom azonban ma is elevenen él a kerület idős lakóiban, frásomat olvasva többen ragadtak tollat. „A Várban laktunk a szüleimmel - írja egyikük -, s bizony nemcsak az ostrom borzalmait kellett elszemvednünk, hanem a Vörös Hadsereg katonáinak barbárságát is. ... Jóval a harcok elülte után, február végén egy arany váll-lapos tiszt és két közkatona állított be hozzánk. A romos lakásunkból már nem tudtak mit elrabolni, ezért megjelenésükkor nem nyugtalankodtunk különösebben. De hát nem is mozdítható tárgyat kerestek ők, hanem nőt. Nő pedig csak anyám volt a lakásban...”

Erkezett azonban egy olyan levél is, amelynek írója egyet nem értését fejezte ki. Tudtomra adta, hogy ő bizony felszabadításnak tekinti Budapest bevételét, nem pedig elfoglalásnak. „...büszkén közlöm Önnel, hogy a továbbiakban' ünnepelem mélyén a „legelszántabbban' ünnepelem a fogom április 4-ét”. Lelke rajta, nem gátolja benne senki. Nem úgy, mind még bő évtizede tették azokkal, akik a kis októberi nem szocialista forradalomra vagy Nagy Imre kivégzésének évfordulójára emlékeztek. De hát akkor még a felszabadítóink diktálták a rendet az országban.

Nem ez szomorított el, hanem a levél gunyoros hangvétele. Glosszámban megemlítettem, hogy a svájci nagykövetség jelentése szerint a Vörös Hadsereg katonái az országban minden tizedik nőt megérszakolták. „Ezt a jelentést a svájci nagykövetség egy svájci haditudósító feljegyzése alapján készíthette - vélelmezi a levélíró. - Magam elé képelem ezt a haditudósítót, aki 1944 decemberében Uzdon lesben állt és az ujjain vagy a régi, „morzsolós számítógépen' ... számolja, hogy a harcoló szovjet katonák ... illetve a megszálló csapatok katonái, minden tizedik magyar asszonyt' - nem a kilencediket, még csak nem is a nyolcadikat, hanem pontosan minden tizediket letepernek az ágyra, netán a dikóra vagy éppen a földre és megbecstelenítik.”

A megerőszakoltak számát természetesen csak becsülni lehet. Olyan tények alapján, mint hogy a német-magyar csapatok által ideiglenesen visszafoglalt Lajoskomáromban ezer nő közül 140 jelentkezett orvosnál, de Székesfehérváron is az összlakosság 10-15 százalékát erőszakolták meg - a 30 napos szovjet megszállás alatt.

De talán még meggyőzőbb a levélíró számára, hogy maga Rákosi Máttyás is közbenjár a szovjet hatóságoknál az erőszakoskodások miatt. A Vörös Hadsereg katonáinak viselkedése ugyanis valahogy nem segítette a kommunista nézetek terjesztését... **Hardi Péter**

Gyermeknap közösen

A Mozgássérültek Budavári Szervezetének gyermeknap rendezvényén vendégzerepelt - mindenki öröme - a Batthyány Lajos Általános Iskola Színkép Társulata. Goldoninek a Két úr szolgálja című színdarabját adták elő. Az 5. és 6. osztályosokból álló lelkes kis csapat vezető tanára Csontos Lídia.

Napjainkban, amikor a szülők és a gyermekek is túlterheltek és kevés idő marad bensőséges, személyes kapcsolatra, nagyon fontos az ilyen, személyiséget és közösséget formáló kis csapat. Egy másik fontos szándék is vezette a szervezőket, nevezetesen a közös együttét az egészségkárosodott gyermekekkel és felnőttekkel. Hazánkban ma még igen elszigetelten élnek a sérült emberek, pedig egymás jobb megismerése csökkenti a másággal kapcsolatos előítéleteket, előmozdítja a természetes együttélést, a segítő szándékot.

A gyermeknap találkozása minden bizonyítással jó eleme annak az általános iskolai programnak, amelynek célja az egészségkárosodott emberek problémáinak megismertetése. A program kerületünk két iskolájában már elkezdődött, vezetője dr. Aczélné Halász Magdolna, a Családsegítő munkatársa.

A gyermekek és felnőttek nagyszerűen érezték magukat, s ez Némethné Janiga Éva klubvezető valamint segítőitársai fáradhatatlan munkájának köszönhető.

Aranyiné Horváth Erika szociálpolitikus

Lépésenként a tudás felé

Szeptemberben hirdette meg a Budavári Általános Iskola a kerületi szintű négyfordulós tanulmányi versenyét, amelynek június 16-án értek a legszebb pillanatához, az eredményhirdetéshez. Az önkormányzatot Balogh Anikó a művelődési iroda munkatársa képviselte.

A megmérettetésnek a „Lépésenként a tudás felé” címet adták. A tanintézetek önként dönthették el, részt kívánnak-e venni a vetélkedésben, amelyben hat tudományterületről gyűjtöttek össze éssziszoló feladatokat a Tárnok utcai iskola pedagógusai, akik fordulónként a visszaküldött válaszokat is pontozták. Nem unatkoztak, hisz minden egyes alkalommal 387 gyermek munkáját kellett kézbe venniük, s összesen 13 688 feladatmegoldást értékelniük.

Dr. Szaszko Lászlóné, az iskola igazgatója megnyitó beszédében elmondta: valami nagy, emlékeztető dolgot akartak létrehozni a tudomány napja alkalmából, s egyben tisztelni az államalapítás emlékének. Am a megvalósítás csak az önkormányzat anyagi segítségével válhatott valóra. A tanulmányi versenyekben a meghirdetőkön kívül végül csupán a kerület öt iskolája szerepelt a díjazottak között, az Egyetemi Katolikus Gimnázium, a Kosztolányi Dezső Gimnázium, a Szent Benedek és a Szent Gellért Gimnázium és a Szilágyi Erzsébet Gimnázium. A többi iskola a negyedik fordulóra nem küldte el a feladatlapokat, így kiesett. A győztesek könyvjutalmat és oklevelet kaptak, s további „fejtárgítás” gyanánt az ünnepség keretében néhány tudomány területéről bemutató előadásokat hallgattak meg.

B. O.

A nagykapu örökre bezárul

Búcsú a Krisztinavárosi Általános Iskolától

„Most búcsúzunk és elmegyünk, a mi időnk lejárt, itt hagyjuk kedves iskolánkat...” - visszhangzottak az ódon falak a régi diákoknak, amikor a 8. osztályosok utoljára járták végig a régi, kedves folyosókat és termeiket. Bizony nemcsak nekik kellett volna énekelve, virágcsokrokkal a kezükben végigballagni a 107 éves iskola falai között, hanem minden diáknak, tanárnak, dolgozónak és a kedves szülőknek is. Hiszen örökre búcsút vetünk a tudomány ódon hajlékától. Ezzel a tanévvel végleg bezárás kapuit a nagy múltú tanintézet, a Krisztinavárosi Általános Iskola, amely a Koronaőr utcai Polgári Leányiskola jogutódaként, Kosciuszko Tádé utcai Iskola néven szolgált.

Az utolsó tanévzáróra összegyűlt közönség a tornateremben hallgatta végig az ünnepi műsort, amelyben, mint egy filmben, felidéztek a múlt színes eseményei, alakjai, emléképei. A műsor vezérfonalát a régi naplótöredékekből, levelekből, emlékezőkből válogatott összeállítás adta. E köré rendeződtek a diákok és „öregdiákok” által előadott műsorszámok. Szépen mondott verset Anti Zsuzsi, az 1. osztályból, és társai kedvesen számoltak be tudásukról. Vidáman köszöntötték a vakációt a 2. és 3. osztályos gyerekek. Az „öregdiákok” a Kosci híres zenetagozatának tanulói voltak, és iskolájuk iránti szeretetből eljöttek, hogy művészi játékkal hozzájáruljanak az emlékezéshez. Itt volt Kéring András operaénekes, aki Csajkovszkij Anyeginjéből Lenszkij áriáját énekelte, eljött Kolonits Klára, aki Gounod Faustjából Margit áriájával örvendeztetett meg bennünket. Györfi Annától virágénekeket, Györfi Laurától a Nyomorultakból hallottunk részletet. Gabora Gyula hegedűművész Paganini egyik szerzeményét szólaltatta meg.

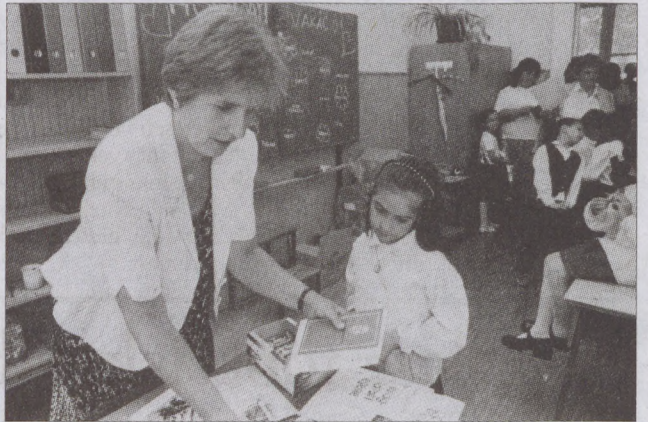
A művészek játékát keretbe foglalva László Katalin igazgató részleteket olvasott fel az iskola múltjából. Megtudhatuk, hogy a Koronaőr utcai Községi Polgári Leányiskola 1897-ben épült fel. Akkor 280 tanulója volt. Az első és második világháborúban a katonaság is igénybe vette az épületet. 1942-ben végleg meg akarták szüntetni az iskolát, de a tervet a krisztinavárosi polgárság ellenzte, a székesfőváros pedig nem adta a hozzájárulását. Az iskola sokak számára vált családiássá, így emlékezett rá Petnekiné Petrich Kató és dr. Gyalog Lászlóné is. A hátrálévő 58 évében szépen fejlődött, növekedett, hírből és tartalomban gazdagodott az egykori

polgári leányiskola jogutódja, a Kosciuszko Tádé Ének-zene Tagozatos Általános Iskola.

Détári Ferencné a zenei örökséget emelte ki a fényes múltból. 1954-ben itt nyílt

növő fű és vadvirág elszomorító képét.

Dr. Gerlai Róbert, Kanadában élő hazánkfia, a biológiai tudományok kandidátusa az iskolában kedvelte meg az élővilágot. Szeretettel mesélte visszaemlékezésében, hogyan jutott el a kedves hobbitól a tudományig. Szívhez szóló megemlékezést küldött Andrásfalvy Etelka, aki Gecser Rózsi néni kémia és osztályfőnöki óráinak köszönheti, hogy ő is biológia-kémia tanár lett, s az ifjúság nevelésének szentelheti életét. Andrásfalvy János is szívesen emlékezik meg régi ked-

A „Kosci” 107 éven át szolgált a kerületet

Fotó: Ványi Ákos

meg a kerület zenei tagozata, hogy megvalósítsák Kodály Zoltán álmát, az éneklő Magyarországot. 70 éve sikeresen mutatják be a növendékek tudásuk legjavát. Az Operaház, a Városi Színház, a Vigadó, Margitsziget, a Halászbástya, a Zeneakadémia, a Magyar Rádió mind-mind színhelye volt egy-egy felejthetetlen szereplésnek. Többször járt itt Kodály Zoltán, aki a következő sorokat írta a szakköri naplójába: „A kultúrát nem lehet örökölni, csak az a miénk igazán, amiért megdolgozunk.”

Es pereg tovább a film... Egy nyugdíjas nagymama a második világháborút követő újjáépítésre emlékszik, amikor a romok eltakarítása után boldogan vehették birtokukba az iskolát a diákok. Jakab Júlia is a „nagy vihar” utáni időköt idézi fel. Ő is a romeltakarítás munkálataiban vett részt 1945-ben. Fájdalmas szívvel érzekelte a háború pusztításainak nyomait a kedves iskolán: a romos falak, hulló vakolat, üvegcserep, üszkös gerendák, a nagyudvar északi oldalán 300 katoná tömegsírján dúsan

ves tanáira: Turai Mária néni, Ronczai Edit néni, Sapszon Ferencről, Tari Ilonka néni, Hartmann Béláról, s a többi szigorú, de igazságos pedagógusról. Szelényi Judit meglehangú sorai zárták a visszaemlékezéseket:

- A képek a szemem előtt ott villognak... A lépcsősorok, a korlát, az ablakmélyedések, a tornaterem és a pálya, a porta Károly bácsival. De nemcsak ez jelentette számunkra az iskolát, hanem a benne uralkodó szellem, melyet tanáraink és társaink lelkesedése, tanítása és élet-példája váltott ki bennünk.

Szelényi Judit megosztotta velünk osztálytársa, Hanczár Gábor ajándékát is, egy verset, amit a ballagásukra írt még 1989-ben. A visszaemlékezés filmkockái lepergettek. A meghatott közönség előtt az igazgató lezárta a 1999/2000-es tanévet, s egyúttal bejelentette, hogy 2000. június 30-án az iskola kapuja örökre bezárul.

A Szózat utoljára csendült fel a vén falak között.

Sárközi Ferencné
könyvtáros-tanár

Dr. Infó

Rendelőintézet a Maros utcában

Az előző számban bemutattuk a szakorvosi rendelőintézet azon szakrendeléseit, amelyeket bárki beutaló nélkül felkereshet. Adások vagyunk a többivel.

Melyek ezek? A reumatológia, az ortopédia, az ideggyógyászat, a belgyógyászat, az EKG, a gyógytorna és a fizioterápia, a laboratórium, a röntgen és az ultrahang.

Hogyan kereshetők fel? Háziorvosi vagy szakorvosi beutalóval.

Mit nyújtanak, mivel foglalkoznak? A reumatológia a mozgásszervi, csont- és ízületi betegségek vizsgálatát, kezelését végzi. Ők írják elő a fürdő-, a gyógytorna- és a fizioterápiás kezeléseket. Nőgyógyással, endokrinológussal szakorvossal együttműködve a csonttritkulás vizsgálatát, kezelését végzik gyógyszerfelírási jogosítványokkal. A szakmai területüknek megfelelő gyógyászati segédeszközöket is rendelnek.

Az ortopédiai rendelésen a sebészeti jellegű csont- és ízületi elváltozásokat vizsgálják, kezelik, a szükséges segédeszközök rendelik. Az ideggyógyászatban elsősorban a szervi idegrendszeri eltérések vizsgálatával, diagnosztikájával foglalkoznak, beleértve az ilyen jellegű más betegségek szövődményeként jelentkező eltéréseket is. A rendelőt vezető szakfőorvos rendkívül nagy gyakorlatú, elmeorvosi képzettséggel és szakértői képesítéssel is rendelkezik.

A belgyógyászati rendelés az általános belgyógyászat mellett a társszakkák területén két irányban nyújt diagnosztikus és terápiás segítséget. Egyfelől az endokrinológiáról (hormonális eltérések és betegségek) van szó. Az előjegyzés alapján hetente rendelő szakorvos részt vesz az oszteoporózis centrum munkájában, de természetesen más hormonális betegségekkel is foglalkozik. De segítséget tud nyújtani a nefrológia, vagyis a belgyógyászati vesebetegségek, az önálló- vagy más belgyógyászati betegségek vesezövődményeinek, a veseműködés zavarainak vizsgálatában, kezelésében is.

Az EKG rendelés a hagyományos EKG felvételek elkészítése mellett speciális diagnosztikus vizsgálatokat is végez, nevezetesen a 24-órás vérnyomás monitorizálást (ABPM) - ami a magas vérnyomás megítélésében csaknem elengedhetetlen -, valamint a szívritmus zavarok elkülönítésében rendkívül jelentős 24-órás EKG felvételt (Holter monitorozás) is.

A gyógytorna és fizioterápia magas szakképzettségű szakemberei a különböző egyéni és csoportos gyógytorna kezeléseket, illetve a különböző ultrahang, elektromos, iontoforézises, és emellett lágylézer kezeléseket végzi.

A laboratórium a vérből és a vizelethől végez kémiai és egyéb technikájú vizsgálatokat.

A röntgen és ultrahang osztály az önkormányzat áldozatvállalásának eredményeként a közelmúltban teljessé vált, erről külön cikkben számolunk be. Végül rendelkezünk egy ultramodern ultrahang berendezéssel, ami révén a hasi szervek, a nőgyógyászati terület, az erek, és az úgynevezett lágyrészek - pajzsmirigy, emlők, egyebek - vizsgálatára van mód. Hogy itt valóban a XXI. századi technika működik, azt bizonyítja, hogy más intézetekből is nagyszámban küldenek hozzánk betegeket. Dr. K. G.

Új röntgengép a szakrendelőben

(Folytatás az 1. oldalról)

Az önkormányzat áldozatkészségének köszönhetően 1999 elején már a XXI. század igényeinek megfelelő technikai szintű ultrahang berendezést kaptak, ám a röntgen gondok továbbra is maradtak.

Gyomor, bél vagy mellkas röntgenre továbbra is kénytelenek voltak betegeiket a János Kórházba utalni. Végül idén úgy döntött a képviselőtestület, hogy létrehoz egy átvilágító munkahelyet. Már hozzáláttak a tervezéshez, amikor kiderült, az egészségügyi szaktárcának beadott pályázatukat is pozitívan bírálták el.

A telepítésnél a beszerzésen túl a modern sugárvédelmi szabályok betartására is odafigyeltek. Az igazgató főorvos szerint szerencsésük volt, mert a kivitelező, a Házgondnokság Kft. profi módon végezte a dolgát, precíz munkát követelt az alvállalkozóitól. Bár a lépcsőház födémszerkezete 300 kilogrammig terhelhető, megoldották, hogy a 850 kilogrammos röntgen gépet az emeletre telepíthessék. A darus olyan szűk helyen emelte be a gépióriát, hogy annak oldalai és a fal között mindössze tizenöt-tizenöt centi

volt, mégis karcolás nélkül ért célba a várva várt új átvilágító masina. Nem tagadja a főigazgató, hogy a manőverezés közben biz' halálfélelmük volt. A röntgen osztály két orvosa és négy asszisztense végig élte az új munkahely megszületését a kezdetektől az utolsó pillanatig, hisz mindvégig ugyanúgy fogadták a betegeket, mintha mi sem történt volna. A poros, vizes munkákat hétvégén végezték az építők, hogy mind kevesebbet zavarjanak.

Dr. Kovách Gergely szerint hatalmas lépést tettek meg az átvilágító kialakításával. Megérte, hogy sokszor embertelen körülmények között dolgoztak, s ha a szükség úgy hozta, a cél érdekében az orvosok és az asszisztensek egyaránt takarítottak. A közel harmincmillió értékű géppel immár lehetővé válik, hogy a mellkasi, hasi és kontrasztanyag felvételeket is helyben készítsék el. Am az igazgató-főorvos óva int attól, hogy tömegével jelentkezzenek átvilágításra, hisz a gép beüzemelése, „egymás” megszokása csak most kezdődik és legalább másfél hónapig tart.

Bronesch Otília

Reklám az egészségügyben

Századunk első felének egészségügyi reklámjairól nyílt kiállítás a Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban, az Apród utca 1-3.-ban.

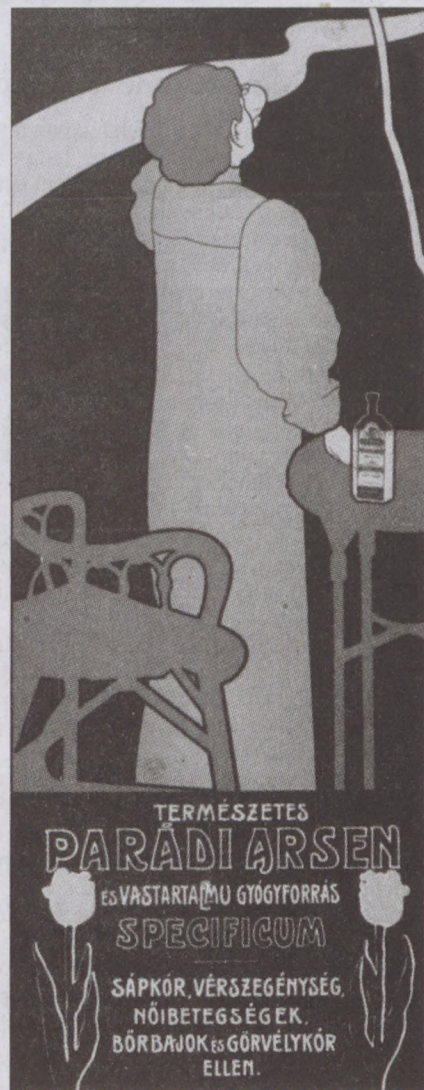
A múzeum kamara-kiállítás keretében, ám igen gazdag gyűjtemény segítségével egyedi szempontból nyújt betekintést az adott korszakba.

Az első teremben a reklám utcai lehetőségeit igyekszik megragadni, de emellett kitér a szakajtóban fellelhető hirdetésekre is. A második terem az egészségügy különböző területeinek reklámozási szokásait mutatja be. A gyógyszerészet és a gyógyszergyártás területén a reklámok segítségével olyan átmeneti kornak lehetünk tanúi, amelyben a patikákban készített orvosságot fokozatosan háttérbe szorítja a kialakuló magyar gyógyszeripar. Helyet kaptak az orvosi műszergyártás és -forgalmazás, a fürdőskultúra, valamint a gyógy- és ásványvizeink iránti figyelem növelését célzó különféle reklámlehetőségek is.

A reklámhordozók mellett a kiállítás bemutatja a reklámozott tárgyak egy részét is - például tablettázógépet, művétagokat, fűzőket -, ezzel is jelezve, hogy a hirdetések nem csak gazdasági érdekeket képviselnek, hanem társadalomtörténeti, orvos- és gyógyszerésztörténeti, valamint ipartörténeti jelentőséggel is bírnak. A katalógusok, prospektusok, reklámlevelek, emléktárgyak esetenként olyan művészi igényességgel, megmunkálással készültek - részben a szecesszió korszakában -, amely akár a művésztörténet iránt érdeklődők figyelmét is felkeltheti. Ilyen például Rippl-Rónai 1916-ban készült Amputáció előtt című képe...

A kiállítás december 31-ig tekinthető meg.

L. A.

TERMÉSZETES
PARÁDI ARSEN

ES VASTARTAMU GYÓGYFORRÁS
SPECIFICUM

SÁPKÓR, VÉRSEGENYSÉG
NŐIBETEGSÉGEK,
BŐRBAJOK ÉS GÖRVELYKÓR
ELLEN.

Kiállítások a Ludwig Múzeumban

Gombostűs sziklasündisznó

A fal után című kiállítást a Berliini fal lebontásának tizedik évfordulója alkalmából rendezte meg a stockholmi Modern Múzeum. Ezen a nyáron Budapesten látható, jövőre Olaszországban lesz bemutatva. Célja a kortárs művészet áttekintése. Huszonkét közép- és kelet-európai országból több mint 140 művész alkotását láthatjuk, a bemutatott művek az elmúlt 10-15 évben készültek, de számos alkotás erre az alkalomra jött létre.

A kilencvenes évektől feltűnt új nemzedék már nem vállalt felelősséget a terhes múltért és nem befolyásolta a zsarnoki kommunista ideológia sem. Ezek a fiatalok a realista festészet új lehetőségeit keresik, kísérletező kedvük, nem riadnak vissza az érthetőség teljes elvetésétől sem.

El-Hassan Róza hatalmas fekete sziklaköve fogadja a látogatót, teletűzdelve gombostűkkel, mellette a német Frank Thiel 12 darabos komputer-nyomata: az Engels Örezred. Középen Audris Novickas (Litvánia) használt sapkakörhintája 1995-ből; Tathana Arzamaszova (Fehéroroszország) Iszlám projektje komputerrel manipulált épületek, mintha a világot egy-egy képbe vágná össze és ragasztaná újra; a lett Gint Gabranš rigai társkereső irodájának színes, különös arcok fotósorozata.

Külön kis termet kapott Nedko Szolokov, hogy bemutassa a bolgár újgazdagokat; Milica Tomic videoinstallációja sötét szobába hív bennünket, bent nyomasztó képek és farkasüvöltés... Sokáig sorolhatnánk az új szabadság műveit, a káosz és zavarodottság és elképesztő ötletek gyűjteményét. Jó volna tudni, hogy a rendezők egyféle felzárkózást tükröznek-e a munkák, vagy tényleg így látják a fiatalok a múltat és az egyre ridegebb, közönyösebb jelent. Alig találunk fogódzót az eligazodásra, válaszokat napjaink kérdéseire. Mindenütt a kicsavarodott formák, újrafeltalálások, magán-narratívák és ön-reprezentációk.

Bizony jó lett volna a zsúfolt vallomások mellett a szépség valami tiszta üzenete, mondjuk egy arc beszédes némasága. Egy egyszerű ceruzarajz. Hogy kicsit megpihenjünk a ránk zúduló, ideges nagyvilágban.

A kiállítás augusztus 27-ig tekinthető meg.

Marilyn Monroe és leveskonzerv

Andy Warhol divatos festő és hangosan reklámozott. És amerikai, ami ma azt jelenti: nagyszerű, a legjobb, hatással van az egész világra! Nézni és venni kell, hiszen a múzeum nem egyéb - az ő szavaival - egy jó áruháznál, ahol, eladni lehet. A művész üzletember, kiszolgálja mindenben megrendelőjét.

A Ludwig Múzeumba látogatókat előadás is várta: Thomas Sokolowski Pittsburgból érkezett, hogy bevezessen bennünket Warhol ismerős világába. Jobban megértjük ezt a különös művészt, korának „legravaszabb” alkotóját, aki életfogytig tanulással és kísérletezéssel küzdött föl magát a legjobbak közé.

A jeles művészettörténész egy valamit nem hangsúlyozott eléggé, azt, hogy Warhol sokáig reklámgrafikusként kereste kenyerét. Azért fontos ez, mert munkáit átjárja a könnyed látásmód. Ez uralja a korai (Coca-Cola, Campbell leveskonzervek) és a későbbi (Keresztek és Dollár-jelek) sorozatait. Napilapok, folyóiratok hirdetéseit, képregények rajzait nagytípusú, a megrendelőkről polaroid-kamerával tanulmányokat készít, és így festi le - a lényeg kiemelésével - portréikat. Szitázott olajképek ezek, utólagosan kialakítva, finomítva rajta a fekete, kékek, rózsaszínek tónusait.

Warhol fáradhatatlanul dolgozott: festmények, rajzok, filmek százzal kerülnek ki műterméből; hatalmas portrék, fegyverek, kések, keresztek sorozatai. Absztrakt formanyelven, egyszerű eszközökkel mondja el gondolatait, egy-egy frappáns ötlet köré fonva technikai változatosságát.

A majdnem negyven évet átfogó pályája során Andy Warhol alkalmazott grafikusból, reklámemberből radikális újtóvá, filmes kísérletezőből portréfestővé, műterme foglyából nemzetközi hírességé vált. Hogy ebben mennyi a szerepe művészetének és mennyi az őt dicséző nem szűnő propagandának, nehéz megmondani. Alkotói szabadsága, amelyre másokat is bátorított, fékezhetetlen munkafolyamatot biztosított neki, és ebbe nem mindig fért bele a nekünk, európaiaknak oly fontos művészség, a főművek elkészítése. De az is lehet, mi tévedünk, ez a könnyed, ideges, „sokszorosított festészet” az új évezred művésze, igazán a fiatal, az új nemzedékeket fogja meghódítani.

A kiállítás július 23-ig tekinthető meg.

Fenyvesi Félix Lajos

Istennek játszani

Beszélgetés Hock Bertalan orgonaművésszel

Szépségteremtő és szerzejándékozó, modern tanár, aki lelkes tanítványokat nevel az egyik legcsodálatosabb hangszerezen. Hock Bertalantól, a Mátyás templom orgonaművésztől mi sem áll távolabb, mint hogy önmagáról valljon, el is némul a hatalmas ezüst sípsorok előtt: Istennek játszik, keze nyomán Bach-dallamok zenegenek a templomcsendben.

- Ötvenháromban születtem Budapesten - kezdi a beszélgetést -, édesapám zenekari muzsikusként volt, anyai nagyapám fúvószenekart vezetett; szóval innen az indíttatás, a zene nem múlt szeretete. Tizenkét évig zongorázni tanultam, kis ideig a klasszikus gitározásba is belekóstoltam... Azután egy vasárnapi misén álltam fönt az orgona mellett, szíven ütött a zúgó, örvényes hang és rögtön tudtam, nekem ezt kell csinálnom.

- Mondják, a hegedű az egyik legnehezebb hangszer. És az orgona?

- Minden hangszer nehéz, de az orgona különösen az. Itt a kottában nem két sor van, mint a zongoránál, három; ezt megtanulni, megszokni, ahhoz sok idő kell és nagy szorgalom. Csodálatos érzés játszani a hangversenyeken! A hatalmas hangszer az ember úgy kezeli, mint egy zenekart. Olyankor érzem a bezártságot, de ahogy zúg-zeng az orgona, én is felröppenek a képzelet szárnyán.

- Játzott-e olyan templomban, ahol érezte a hely kivételes atmoszféráját?

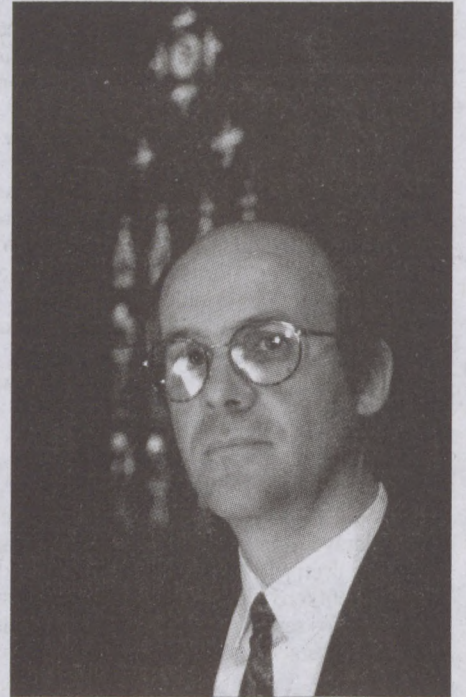
- Ilyen rögtön a legelső, a Mátyás templom. Mikor az akadémiára fölvetek, hetvenhatban, akkor olyan embert kerestek, aki az orgonával nemcsak mint zenész foglalkozik. Nekem volt műszaki diplomám is, Baróti tanár úrtól megfertőzödtem a zené szeretetével, így rám esett a választás. Azt tudni kell, hogy a templom orgonája akkor még romos állapotban volt, a háború után éppen csak úgy ahogy hozták rendbe...

- Nagyon gazdag az orgonairodalom. Van-e, aki önhöz különösen közel áll?

- Egyenként senkit nem tudok kiemelni, nagyon sok zeneszerzőt szeretek. A legfontosabb Bach, őt senki nem tudja kikerülni. A má-

sik a romantikus zene, elsősorban Liszt Ferenc és a francia mesterek, de a 20. századiaktól sem zárkozzom el.

- Alig játszott Lajtha-művel szerepelt a Tavasz Fesztiválon.

Hock Bertalan: A legfontosabb Bach, őt senki nem tudja kikerülni

- Lajtha Lászlóról tényleg keveset tudunk. Ő maga írta, hogy zenéjét Magyarországon franciának hallják, Párizsban magyarnak, Kodály és Bartók hagyománya csillan ki műveiből, ugyanakkor nagyon gregoriános is, ami szintén idegen motívumra emlékeztet. De ez csak a felszín, a lényeg az, hogy jelentős egyéniség.

- Láttam, sokan megvették a CD-jét, amelyen Bach-műveket játszik a Mátyás templom orgonáján.

- Az egy régebbi felvételem. Nagyon szeretem az Esküvői zene című, kilencvenkettes munkámat, Vierne és Widor szimfóniákat, s a legutóbbi Cathedral windows film szövevényű kompozícióit...

- Az orgonaművész kicsit pap is, szerzetes is egyszemélyben. Életében jelen van Isten?

- Isten mindig jelen volt az életemben. Olyan nevelést kaptam, s a gyermekeimet is vallásosan neveltem. Amit a Mátyás templomban csinálok, azt szolgálatnak tekintem. Hangokkal üzenek embertársaimnak, Bachot játszom, ami olyan csodálatos, hogy joggal hiszszük: lehajolt Isten és ő sügta az első hangjegyeket.

F.F.L.

A kerületből Tolcsvay Béla ugyan elköltözött már, de nagyon kötődik ide. Itt született, itt gyermekeskedett és felnőttként is gyakran visszaszár.

Ismerőseink a kerületből

Tolcsvay Béla énekmondó

- Itt lakik az édesanyám a Kapisztrán tér környékén, így magánemberként is gyakran jövök - kezdi a visszaemlékezést. - A Táncsics Mihály utca 7-ben, ahol most a Zenetudományi Intézet található, volt az én általános iskolám. 1972-ig, amíg nem épült föl a saját házunk, ezen a környéken éltem mindennapjaimat. Sőt, gyermekeim is jobbra itt nevelkedtek, a nagyszülőknél, hiszen munkám sokszor szólított utazásra, esti fellépésekre. Talán az első „zenei” élményem, hogy kisdobosként az úttörőcsapat élén menteltem a Halászbástyán, ugyanis ott tartották a kisdobos avatásokat. Hízelgő volt, hogy énekelve jöttem utánam a nagyok. Utólag tudtam meg, hogy Kertész Gyula bácsi, az első énektanárom, Kodály Zoltán közvetlen munkatársa volt. Klasszikus emberi és építészeti környezetben kaptam nevelést, hogy tiszteljem a tudást, szeressem a szépet. Gyermekkoromban a Vár még nem volt olyan szép, mint most, mert még nagyon látszottak a háború nyomai, mi gyerekek a löszerektől, az elszórt kézigránátoktól féltünk a legjobban.

- Ezek a legrégebbi emlékek, de tizenéves korától őriz-e hasonló életre szóló, meghatározó történetet?

- Tizenöt éves koromban egy alkalommal a Babits sétányon, ahol labdázni, játszodozni szoktunk, az amerikai katonai attasétól kaptunk egy Beatles lemezt ajándékba, mert levágtuk a füvet a rezidenciája előtt.

- Ez a hatvanas évek elején lehetett...

- Pontosan 1961-ben. Ennek a lemeznek nagy szerepe lett abban, hogy az öcsémrel a beatzene iránt kezdünk érdeklődni. Akkor vettem először gitárt a kezembe.

- Így kezdődött tehát, egy folk-beates karrier. És mostanában mit csinál, megvan még az önálló klubja, a Tolcsvay Klub?

- Igen, csak máshol, de kezdjük ezt is az elején. A Tolcsvay Klubot 1968-ban indítottuk, miután megnyertük a Ki mit tud?-ot. Ebben a kerületben a Bem rakparton, a Művelődési Házban kezdtük, az összes akusztikus hangszereket használó együttes fellépett itt. Vujicsics Tihamér mutatta be az együtteseket, például a Kalákát,

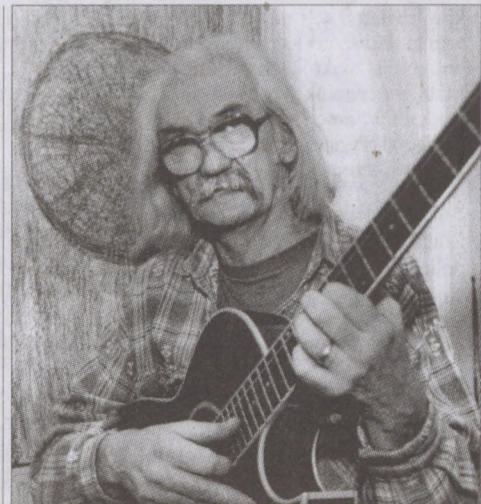
Sebőéket, de lejöttek oda Illések is. Később mi is felléptünk a Szentháromság téren, az Illés Klubban. Tisztelem a stadionnyi közönséget is, de a kisebb közönség barátságosabb, mindig azt szerettem igazán.

- Azért voltak nagy koncertjeik is. Ilyenről szól Koncert című film, és az Extázis 5-7-ig.

- Hogyne, felléptünk a Budapest Sportsarokban is, a Kisstadionban is, de én a klubokat jobban kedvelem, mert ott látom a közönség arcát. A kilencvenes évek közepén Hunyadi János utcában kluboztunk, sajnos meglehetősen „romos” környezetben. A természet - szoktam mondani - megleli a maga útját. Ahol ez a klub van, ott található egy kis park, és egy hatalmas betonfal. A fal mögött egy forrás, amelynél gyermekkoromban még játszadoztam. A forrás ma is él, a víz a Hunyadi utca 8. alá folyik, éppen a klubhelyiség falát kezdi ki, ezért a terem állandóan dohos. A klubot a rossz viszonyok miatt elvitük máshová. A Stefánia út és a Thököly út kereszteződésénél, egy szép házban - amelyről kiderült, hogy valamikor Szelezky Zita villája volt - igen kulturált környezetben él tovább. Persze, erre a találkozóra jövet megint megcsapott a „vén budai hársfák” illata, és eszembe jutottak ismét a régebbi emlékek. Az épület, ahol most beszélgetünk, az Allami Nyomdádé volt, nyári iskolai szünetekben dolgoztam is itt, Kossuth és Terv cigaretta-papírokat nyomtunk. Most az önkormányzat székháza, igazán szépen felújították. Egyébként két darabomat az önkormányzat segítségével itt, a Kapisztrán téren mutattuk be.

- Készül most új zeneműve?

- A Millenniumi Pályázaton elnyertünk 3 CD felvételére való pénzüsszeget. Ez lesz a Tolcsvay Trilógia: a Napfényfia, a Rijjadóleány és a Csillaglanc. Az első önéletrajzi mű, az én személyes sorsomat mutatja be, a második a Tündér Ilona történetét dolgozza fel, tehát a magyar mitológiába nyúlunk vissza, a harmadik témája kilép a Kárpát medencéből, abban már a világot félttem. Az ember nem törődik eléggé a vízzel, a levegővel, a földdel, hanem mérgezi azt. Az indiánok történetére emlékeztem a helyzet, gyermekként

Tolcsvay Béla: A XX. századot az atomkorszaknak szokták nevezni, én sajnos a szemétkorszaknak tekintem

sokat játszottam indiánosdit, szerettem az ő világukat.

- Inmen ered a hosszúhaj-viselet?

- Nem, negyedikes gimnazistaként a fizika tanárom egyszer levágatta kopaszra a hosszú hajamat, és akkor elhatároztam, hogy csak azért is hosszú hajú leszek, és bebizonyítottam, hogy ilyen viselettel is lehet tartalmas, csendes életet élni.

- Visszatekintve pályafutására, melyik volt a legtermékenyebb időszak?

- A hetvenes évek, amikor Koncz Zsuzsával, az Illés együttesrel dolgoztunk, Latinovits Zoltán előadójestjein zenéltem, Kútvölgyi Erzsébet Ady-estjeihez verseket zenésítettem meg. Az valóban termékeny időszak volt, a kultúrát nagyon támogatják abban az időben. A hetvenes években nagy lehetőségeket kaptunk. A Ki mit tud?-siker után nemcsak az országot, de majdnem az egész világot bejártam. A lemezek ugyan nem nagy számban jelentek meg, ott volt egy kis betartás, de aki akart és tudott valamit, az érvényesülhetett, és mi akkor nagyon tudtuk, merre akarunk menni. Sajnos ma e tekintetben nagyobb a bizonytalanság. Nem ismerjük az ajtókat, ahol kopogtatni lehet, és ha van is ilyen ajtó, nem biztos, hogy van mögötte valaki.

- A fiatalok közül kiket ismer és kedvel?

- A Republic együttest, odafigyelek a Kormoránra is, szeretem Szvorák Kati énekét, Sebestyén Márta művészetét, de az az igazság, hogy ők mind kötődnek az én nemzedékemhez, valamennyien a tánc ház mozgalommal váltak ismeretű. Bevallom, a mai popzenével nem vagyok tisztában. A kereskedelmi rádiók dömpingjében én nem találok igazán igényeset. Pedig annak kell maradnunk, nem szabad engedni, hogy a szemétkorszak a világban. Vigyázzunk a szépre a zenében, az építészetben, a művészetben, a természetben. Mindenben. A XX. századot az atomkorszaknak szokták nevezni, én sajnos a szemétkorszaknak tekintem. Kicsi értékeket nagy papírral csomagolva drágán adunk el. A sok szeméttel nem tudunk mit kezdeni, még elásva is soha el nem bomló. Félttem az életet. Vigyázzunk rá!

Krisztinavárosi könyvünnep

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Krisztinavárosi könyvtára 1927 óta fejt ki áldásos tevékenységét, s az eltelt idő alatt - a környék mozijával, galériájával - kis központot alakított ki. Hiányolták is az itt élők, és az utóbbi hónapokban már naponta érdeklődtek a megnyitás délelőttjéről. A négyszáz négyzetméter alapterületű „fiókrész” felnőtt és gyermekrészzel is működik, valamint az átalakítás óta tágas olvasóteremmel is. Megtalálhatók itt a legfontosabb napilapok, folyóiratok, egy bizonyos törzssanyag, értékes lexikonok. A számítógép-használat is bizonyára sok érdeklődőt vonz. Remélik, egyre több fiatal is igénybe veszi szolgáltatásaikat, hiszen az ott dolgozók mindent megtesznek, hogy lépést tartsanak a kor új és új kihívásával.

A pincésintén mini galériát alakítottak ki, lehetőséget adva kortársak bemutatkozásának. Elsőként a kerületben élő Kiss Ilona képzőművész tárgyait, drót-képeit, művészkönyveit láthatja a nagyszámú közönség. A június 15-i megnyitón dr. Schiffer János Budapest főpolgármester helyettese köszönetét fejezte ki a tervezőknek és a névtelen munkásoknak, akik hosszú hónapokon keresztül fáradoztak az intézmény újjászületéséért. Dr. Nagy Gábor Tamás a Budavári Önkormányzat polgármestere régi hűséges tagként jött a megszépült termekbe, s arról a csodáról beszélt, hogy az általunk kiválasztott könyveket előttünk már sok százan elolvasták és fogják is az új évezredben. Dr. Fodor Péter, a Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója jó munkát kívánt a felújított kiskönyvtár rosszban is kitartó dolgozóinak. Balkay Géza versmondása, a Musica Hungarica együttes reneszánsz zenéje Csörsz Rumen István vezetésével jól kiegészítette a krisztinavárosi könyvünnep családias hangulatú találkozóját.

Fenyvesi Félix Lajos

Gál Jolán

Szilágyi Dezső tér

Egy-egy ismeretlen személyről elvezett utcában bizonyára olvasóink is el szoktak gondolkodni azon, hogy ki is lehetett a hely névadója. Persze vannak közismert személyiségek, de olyanok is, akikről sohasem hallottunk. Ismereteink bővítését célozza sorozatunk, amelyben történész segítségével végigvesszük kerületünk utcáinak, tereinek névadóit.

Szilágyi Dezső a kiegyezés utáni Magyarország nagyformátumú politikusa volt. Mikszáth a következőképpen jellemezte: „Semmi sem normális, semmi sem közönséges ezen államférfiún, kit igen sokáig fognak emlegetni és csodálni ebben az országban, különösen a halála után, midőn már nem lesz senkinek kényelmetlen.” Nagyváradon született 1840. április 1-jén, jogi tanulmányokat folytatott itthon és külföldön, majd 1867-ben az Igazságügy Minisztériumba került mint titkár. 1872-ben már képviselő volt, a Deák-párt tagja, 1875-ben, a fúzió után a szabadelvű pártban politizált, 1877-ben azonban a vámkérdés miatt kilépett és ellenzékbe vonult. 1889-ben feladva álláspontját, elfogadta Tisza Kálmán hívását, igazságügy-miniszter lett. 1896-ban a Képviselőház elnöke, 1898-ban ismét szembefordult pártjával, lemondott házelnöki tisztéről. 1901. július 31-én ragadta el a halál Budapesten. Az életrajzi adatokból nehéz lemérni hatását a kortársakra. Eötvös Károly „nagy elmé”-nek tartotta, igaz olyannak, aki nem tud nagyot alkotni. Kiváló szónok volt, kérlelhetetlen logikával szedte szét ellenfelei érveit. Csípős kiszólásai, gúnyos megjegyzései miatt nem sokan kedvelték, de parlamenti beszédei, felszólalásai igazi események voltak. Ha ő következett a szónokok sorában, a képviselők siettek az ülésterembe, hogy meghallgassák élményszámba menő beszédét. 1890-es években az egyházpolitikai viták során Csáky Albin „Nagy Cséplőgép”-nek nevezte Szilágyit, szónoki teljesítményére utalva ezzel. A századforduló közéletének e jellegzetes alakját Mikszáth és Eötvös Károly - utóbbi szinte könyv terjedelemben - örökítette meg. Nem sokkal halála után, 1903-ban nevezték el a Fő utca és a Duna közötti Fazekas teret róla, ahol akkor már állt a neogótikus stílusban Petz Samu tervei szerint épült református templom.

Pogány György

Levéltári iratok hatvankilenc

A Magyar Országos Levéltárat „másfél” épület képviseli az I. kerületben, a Várban. A Bécsikapu tér 2-4. alatti központi épület, mely eredeti rendeltetését tekintve is levéltárnak épült illetve a „fél”, a Hess András tér-Szentháromság tér-Országház utcai tömb a Hiltonnal szemben, amely 60 százalékában a Magyar Kultúra Alapítvány tulajdona, 40 százalékában a levéltaré. Dr. Gecsényi Lajos főigazgató e szavakkal kezdete bevezetését az intézet történetébe.

- 1756-ban jött létre az Archivum Regni (az Ország Levéltára), az Országház utcai mai akadémiai tömbben, amely akkor csak a rendeknek, a magyar nemességnek a levéltára volt, arra hivatottan, hogy az országgyűlések dokumentumait átvegye és őrizze. 1848 illetve 1867 után, a kiegyezést követően vetődött fel, hogy léteznie kell egy olyan intézménynek, amely átveszi a központi kormányzati hivatalok dokumentumait is, s természetesen azokat - és ez mind a mai napig így van -, amelyek történeti vagy jogi szempontból maradandó értéket képviselnek. 1874-ben, első lépésként kinevezték az első országos főlevéltárnokot, Pauler Gyulát, aki eredetileg jogász volt, de kezdettől fogva történészi pályán működött. Ő teremtette meg a modern értelemben vett Országos Levéltárat. Kezdetül fogva arra törekedett, hogy az Országház utcai szűk helyiségekből minél előbb át tudjanak költözni egy olyan épületbe, ahol valóban levéltári irattárolásra alkalmas helyiségek állnak rendelkezésre. Az építkezés azonban sok időbe telt, a Bécsikapu téri épület épp a háború végére, 1918-ra készült el és ez a korabeli viszonyok között komolyan befolyásolta további sorsát. Nem a levéltár iratanyagát hozták ekkor ide, hanem különböző hivatalokat helyeztek el. Ennek nyilván oka volt, hiszen az épület valóban szép, reprezentatív lett, hála Petz Samu építész és Róth Miksa üvegfestő munkásságának és Dudits Andor festőnek, aki a belső freskókat készítette. A levéltár így valójában csak 1923-ra vehette birtokba a központi törzspéldát, Klebelsberg Kunó belügyminiszter támogatásának köszönhetően. A frekvenciált helyszínek köszönhetően két ízben is háborús cselekmények középpontjába került: 1945-ben, majd 1956 november első napjaiban. Mind a két alkalommal kigyulladt és sok anyag megsemmisült vagy úgy károsodott, hogy restaurálásuk még ma is gondokat okoz. Az utóbbi fél évszázadban azonban már ezt is messze kinötte, 1997-ben készült el az új épület Obudán, amely már a XX. század végi feltételeknek megfelelően biztosítja az iratok elhelyezését.

- **Hogyan kerültek e Levéltárba az arisztokrata családok iratai?**

- Az Országos Levéltár feladat-

köre 1918 után új elemmel bővült: számos olyan arisztokrata család, amelynek birtokai a Magyarországtól elcsatolt területekre estek vagy birtokain veszélyben látta az ősi családi levéltár megőrzését, esetleg egyszerűen nem kívánt vele foglalkozni, elhelyezte ezeket az iratokat a két háború között a levéltárban illetve a Nemzeti Múzeum akkor még létező levéltári osztályán. Ez az osztály a harmincas években megszűnt, így a Levéltárban alakult ki - Európában egészen sajátos módon - a páratlan történeti értékű, hatalmas családi levéltári együttes, amely magába foglalja többek között az Esterházy-, Battyány-, Zichy-, Károlyi-család iratait.

- **Mennyi iratot őriz a levéltár?**

- Napjainkban az intézet 69 kilométernyi iratot őriz, a központi épületben a kezdetektől 1945-ig működött kormányzati szervek iratait, a családi levéltárakat illetve itt található a Mohács előtti középkori oklevélgyűjtemény. A 45-ös időhatárt néhány ponton ott lépjük át, ahol valamilyen sajátos iratról van szó, vagy törvényi kötelezettségünk van rá, például itt vannak elhelyezve a mindenkor magyar állam törvényeinek hiteles példányai.

- **Mikori az itt található legrégebbi irat?**

- Egy 1109-es oklevél. Körülbelül 110 ezer eredeti, Mohács előtti oklevelünk van és 100 ezer körüli oklevélnek a fényképe. Ehhez kapcsolódó másik gyűjteményünk a több száz eredeti címeres levél a Mohácstól 1918-ig terjedő időszakból.

- **Mikor kerülnek ide az iratok?**

- A Levéltári törvény szerint 15 év elteltével, de vannak speciális körülmények. Van, ami később kerül ide, mert az átvételnek megvannak a szabályai, vagy korábban, például az MDP-MSZMP rendszer-váltáskor áttárolt iratai. Ezek a Hess András téri épületbe, a 1945 utáni politikai kormányzati irataihoz kerültek.

- **Milyen formában tárolják ezeket illetve tudják kézbe adni...**

- Az okleveleket nagyrészt fotómásolaton illetve mikrofilmen. A 30 méteres mikrofilmes tekerceken azonban nagyon nehéz a keresés. A jövő útja a digitalizálás, a kormányzat most van áttérőben az elektronikus úton történő irattovábbításra. El kell kezdenünk a technikai háttér megteremtését. Ezzel elérkeztünk az egész intézet munkájának meghatározó eleméhez, hiszen a mi feladatunk nem csupán az iratanyag őrzése, hanem az, hogy az érdeklődők számára minél jobban és gyorsabban hozzáférhetővé tegyük. Intézetünk

Az Országos Levéltár épülete 1945 előtt

jelentőségét mutatja, hogy az egész országban a levéltárakat felkereső kutatók fele itt fordul meg, évente körülbelül 2300 személyt regisztrálunk a legváltozatosabb témákban. A nem tudományos kutatás - évi 500-600 megkeresés -, szinte kizárólag családtörténeti tárgyú, ez az utóbbi tíz évben vált szabaddá és egyben divattá, korábban nemigen illett a család gyökerei iránt érdeklődni. Ebben azonban a levéltár túl sokat nem tud segíteni, hiszen a levelezések kivételével nyilvántartásunk nem névre, hanem témára szóló. Nehezíti a kutatást az is, hogy 1848 előtti irataink döntő része latin, kisebb része német nyelvű, de ami magyar van, az sem a mai magyarsággal, ráadásul kézzel írt, ennek olvasása, megértése speciális ismereteket kíván. A levéltáros viszont, túl az általános eligazításon az irat megfejtésében nem tud segíteni.

- **Hová fordulhat tehát segítségért az érdeklődő?**

- Nehéz kérdés, például ebből az igényből fakadóan jöttek létre a családkutató vállalkozások, szabályo-

kilométer hosszan

san a levéltárra épülve. Ezek különböző tarifákkal dolgozva végeznek ilyen kutatásokat.

- Tehát bárki fordulhat önmagához ilyen kérdéssel?

- Igen, állampolgári jogon lehet kutatni és ami ritka a mai világban, teljesen ingyenesen.

- Ezt hogyan engedhetik meg maguknak?

- Így szól a törvény. Amikor például a Széchényi Könyvtár bevezette a beiratkozási díjat, megnőtt a könyvtárunk iránt az érdeklődés, holott ez inkább belső, szakmai könyvtár. Nem az a gond, hogy óriási összegektől esünk el, hanem az, hogy elindít egy olyan érdeklődést, amely gondot okoz, hiszen a levéltári anyag megóvása komoly feladat. Ezért a múlt évben kénytelenek voltunk korlátozni a hozzáférést bizonyos iratokhoz, ami egyébként egész Európában így van, noha nem aratunk vele nagy sikert a kutatók körében. S nemcsak a több száz éves iratokat kell óvni. 1945 után például olyan rossz, zömében cellulóz-ból készült papírt használtak, amely török, szétmegy. De - ismétlem - az a feladatunk, hogy az anyagok eljuthassanak az érdeklődőkhöz és nem csak a mai nemzedékhez, hanem az évtizedekkel későbbiekhez is. Éppen ezért fontos megértetnünk, hogy bizonyos anyagokért célszerűbb a helyi, megyei levéltárakat megkeresni, itt inkább a nemzet egészére vonatkozó információk találhatóak, nem a kisebb közösségeké.

- Híres a terv- és térképtárak is.

- Az oklevelekhez hasonló ezek is speciális gyűjteményeink. A körülbelül 60 ezres térképanyagunkban rengeteg 18-19. századból eredő kéziratos térkép található, egészen a falvakig „lemerőn”. Őrizzük középület terveit, központi tervpályázatok eredményeit. Augusztus 17-én az Országházban a Szépművészeti Múzeummal közös kiállítás nyílik éppen az Országház építésével kapcsolatos tervrajzokból. Az anyag nemcsak építéstörténeti szempontból értékes, hanem művészettörténetileg is. Óriási mennyiségű tervrajz, épület- illetve gépészeti rajzok találhatóak ezenfelül a vállalatok anyagában. A közeljövőben kerül hozzánk a hajdani Ganz Mávag tervtára, a teljes magyar mozdonygyártás és hídgyártás tervanyaga. Hihetetlen mennyiség, melyet fel kell dolgozni és ideálisan - lehetőleg kiterített - állapotban, használhatóan elhelyezni.

- Van-e titkos anyaguk?

- Nagyon kevés. Ami idekerül, annak a törvény szerint már nem szabadna titkosnak lennie, de éppen a rendszerváltás következtében kap-

tunk számtalan olyan iratot, amelyek még titkosnak voltak minősítve, például az 1950-90 közötti időből. Ennek a felülvizsgálatát az arra illetékes szervek a kilencvenes években elvégezték. Talán 2 százaléknyi maradt szigorúan titkos. Azt is meghatározták, hogy mikor lesz hozzáférhető a kutatók számára. A jövőben azonban már ilyen anyagot nem veszünk át. Vannak korlátozottan hozzáférhető irataink is, azok, amelyek az adatvédelmi törvény hatálya alá esnek, s olyan személyi adatokat tartalmaznak, amelyek megismerése csak meghatározott esetekben lehetséges. A magyar levéltári törvény és kutatási szabályok ilyen szempontból nagyon engedékenyek, mert a tudományos kutatás számára hozzáférhetővé tesznek jösszerűen mindent és a kutató felelősségére bízják, hogy mit csinál az adatokkal.

- Ki számít tudományos kutatónak?

- A szabályok szerint az, aki olyan intézménytől hoz támogató nyilatkozatot, amely közfeladatok ellátása keretében tudományos kutatómunkát végez. Ezek a nyilvánvalóan nagyon tág határok számos problémát okoznak.

- Változott-e az idők folyamán a levéltár szerepe?

- A levéltár hagyományosan a történettudományokhoz kötődött, a levéltárosok magukat történészeknek tekintették. Az én nemzedékem még ebben a tudatban járt egyetemre, így készült a pályára. A mai modern levéltár viszont - Európában és a világon - szinte teljesen elszakadt a történettudománytól, mert informatikai problémákkal kell foglalkozni és olyan tömegű állampolgári megkeresést kell teljesíteni, hogy már nincs idő történetírásra. Visszagondolva például a kilencvenes évekbe, a kárpótlás kapcsán a levéltárosok mást sem csináltak, csak a kárpótlási iratokat keresték. Tudományról szó sem volt, mindenki klasszikus közigazgatási munkát végzett. Azt hiszem a jövőben is mindinkább ez lesz jellemző. Másrészt viszont nem tudom elképzelni, hogy valaki úgy rendezzen iratokat, hogy ne érdekelje, mi van benne. Történeti ismeretek nélkül az iratanyag nem kezelhető. Mi így járulhatunk hozzá, hogy a jelen történeti forrásai megfelelő formában maradjanak fenn. Ma is azzal jönnek ide a fiatalok, hogy történészek is szeretnének lenni, nem csak levéltárosok. Valahogy meg kell találnunk a középutat a múlt és a jelen, a közigazgatás és a tudomány között.

Lantos Anikó

Régiekre emlékezve

Szerzetesek a Budai várban

Nemcsak fényes-pompás királyi udvartartásból és nemcsak polgárvárosból állt a Vár a középkorban. Szerzetesek is éltek itt, imádkoztak és munkálkodtak évszázadokon át.

Az egyik rend a dominikánusoké volt. Kolostoruk a mai Hilton Szálló helyén állt, ma is csodájára járnak kerengőjük, udvaruk és templomuk megmaradt és ügyes kézzel helyreállított maradványainak. A dominikánusok, más néven domonkosok prédikáló rend voltak. Női águkat 1206-ban, férfiágukat tíz évvel később, 1216-ban alapította Szent Domonkos. Céljuk a hit terjesztése és az eretnekségek legyőzése volt. Magyarországra Bolognából került a rend, 1221-ben a kunok megtérítésére honosította meg a hazatérő Magyar Pál és néhány rendtársa. A tatárjárás után IV. Béla erősen pártfogolta a rendet, ő alapította meg a Szent Miklósról elnevezett kolostorukat a mai Hess András téren.

Temesvári Pelbárt ferences barát Almáskert című művének előlapján.

A női kolostor soha nem működött a Várban, kezdettől fogva a Nyulak szigetén volt, és ide került Margit, az „Istennek ajánlott áldozat” tíz éves korában. Ebben a kolostorban másolta a kódexeket gyöngybetűvel Ráskai Lea, a művelt és szelíd apáca is. Mindkét kolostorban élénk szellemi élet folyt. A várbeli kolostorból indult útra Julianus barát társával, Gerharddal, (Gellért) és még két szerzetessel, hogy felkutassa a magyarok őshazáját. Az eredményt tudjuk, megtalálta őket, beszélt velük, majd visszatért és jelentést tett IV. Bélának és a pápának. 1237-ben másodszer is útnak indult hozzájuk, de már nem ért oda, mert közben a tatár áradat elsodorta, megsemmisítette az őshazát és lakóit. Juliánus szép szobra is a Hilton Szálló területén látható.

A másik szerzetesrend, amely a Vár területén működött, a ferenceseké. A Szent Ferenc által létrehozott rend Magyarországon először Esztergomban telepedett meg 1233-ban, majd IV. Béla a Budai Várba költöztette őket. Rendházuk a mai Várszínház területén volt, ahol evangélista Szent János tiszteletére templomot építettek és iskolát is tartottak fenn. A ferencesek több tartományt alkottak, először a mariánus tartomány tagjai éltek itt, helyüket később a salvatoriánus tartomány foglalta el. Közülük került ki Temesvári Pelbárt, a híres hitszónok és irodalmár. Pelbárt atya megszállott dühvel ostromozta az elvilágiasodó egyházat, a fényűző királyi udvart, a csillagjósokat és alkímistákat. Fő műve a Pomerium (Almáskert) 1489-ben jelent meg. A várbeli ferences kolostor lakója volt Pelbárt atya tanítványa, Laskai Osvát, a másik híres hitszónok is. Mindketten több évig töltötték be a rendfőnöki tisztséget is.

Amikor a törökök elfoglalták Budát, a szerzetesek menekülni kényszerültek. A domonkos apácák például igen kalandos és viszontagságos utat jártak be, Nagyvárad és Nagyszombat után végül Pozsonyban telepedtek meg. A kolostoraik romba dőltek, vagy mohamedán templomként, dzsámiként szolgáltak tovább. Több mint 150 évig nem éltek Budán a szerzetesek, csak 1686 után kezdtek lassan visszatérni, de nem az eredeti helyekre, hanem a város más részeire.

dr. Reisinger Frigyesné

Ha Mikszáth feltámadna a Kerepesiben, ki lépne Jánoska fia mellől, s köpcös alakjával felsétálna a Várba, de sok kedves-különös alakot találna és mennyi gyönyörű fabulát! Megírhatná minden műve folytatását (ellenkező előjelekkel), egy egész életműre való életanyagot lelne itt, sok vérbő mesét, amely nem kevésbé színes, mint a jó palóc világa volt. A születés legalább annyira érdekes, mint volt a hervadás. Kedves ugratások, különös boldonságok, kis meg nagy regények szálai szövik át az ősi falakat, amelyek közt sokkal bensőségesebb élet zajlik és alakul, mint az Erdődyek világa volt. Különös Pongrácz grófokat is találna Mikszáth, akik elindulnak egy vár ostromára - csak kissé más körülmények között. Furcsa kis csapat menete az Ostrom utcán az ősi falak felé. Ijászok a huszadik században. Beszterce ostroma?

Nem. Az épületgépészeti technikum tornaórája következik, izmok edző viadal a volt Andaházy-Kasnya keirtben, a várfalak alatt.

A múlt lassan anekdotává szelődül az évek során, végül mindenből fabula lesz a sör mellett a Fekete hollóban. Még Ujháziról, nagy színészünkről is mesélnék történeteket. Mikor a Várszínházban Konstantin abbét játszották, és Ujházi az első felvonásban belezavarodott a szerepébe... „Mi történt veled?” - kérdezték tőle a felvonás után. „Lenéztem, a nézőtérre” - felelte Ujházi -, s nem láttam a második sor szélén László nénit a kötésével. Hát ez teljesen megzavart.” A Mátyás madaráról elnevezett Fekete hollóban sokat mesélnék arról a francia aszszonyról, aki magyarrá vált Budán. Franciául gondolkodott ugyan, de csökönyösen magyarul beszélt. Egyszer ahelelyett, „au fond je l'aime” (alapjában véve szeretem), ezt találta mondani: „Fenekébe én szeretem őt.” Ilyenkor gyorsabban csúsznak a kriglisörök és a házimesterek. (Ez szelíd várarány: két deci bor, három deci szóda.) A Várnegyedben minden elmozdult a helyéről, a lakosság nyolcvan százaléka kicserélődött, csak egyvalami nem mozdult el 1841 óta: a 48-as híres Lenkey százados rokonainak Uri utcai otthonában ugyanott, ugyanazon a helyen áll az egyik Lenkey lány stafrungi bútora, immár százhusz esztendeje.

Milyen mesteri török kori Mikszáth-kisregény születne például a keskeny, majdnem leheletnyi Hajdon utcáról, amely Buda utolsó megmaradt háremablakát mutogatja a járókelőknek. Fakeretes, finom, sűrű rácsozatú remekmű. „S ki lakik mögötte?” - kérdelem. „Gábris néni” - felelik, aki hetvenöt éves. Így múltak el a korok és háremek.

A múlt elfáradt, elhervadt, de a csatazaj itt maradt. A csatazaj fél nyolckor kezdődik, ezerkétszáz főből álló ifjú sereg hőmpölyög a várbeli utcákon át a Bástyalépcsőig, neki a Vérmezőnek, futás a 63-as villamosig, ahol a kocsivezetők nemegyszer egy-két percig várnak a jövő mérnökökre, akik a diákotthonból a műszaki egyetemre tartanak.

De nemcsak a 63-as villamos vár néha egészen szokatlan módon az

utasokra. A 16-os utóbusz nem egy sofőrje, ha meglátja sietni Lázár Mária színművésznőket, megáll a nyílt pályán, ott is, ahol nincs megálló, s kiszól a volán mellől: „Tessék, művész, beszállni.”

A Vár doktora külön regény. Oroszlánfejű férfi, vérmes, dús, ő a Vár egyetlen orvosa. Hatvanhárom éves, ötvenkét esztendeje lakik

Ruffy Péter

A Vár

Részlet a szerző 1963-ban megjelent
Csavargások című kötetéből

a Várban, keze évtizedek óta ezen a forró pulzuson. Nála nem lehet bliccelni, az ágyba parancsolt beteg nem mehet ki az utcára lázasan. A doktor úr sasszeme mindent lát, minden lakost ismer és minden lakást. A keresztnevükön szólítja meg az embereket. Patriarkális atyja ennek a kis közösségnek. Mikor az ostrom idején víz híján a szomjhalál fenyegett, a doktor úr középkori kutat tárt fel házának udvarán, s valamely olasz vagy örmény kalmár régi kútjához naponta háromezer ember járt vízért - személynként fél liter volt a fejadag. A doktor bácsival egyébként a cukrászdában ülök kora reggel, vendég még nincs, csak egy kormos törzsvendég, a várbeli kéményseprő kavargatja a feketét az alkonyati

órák szerelmi búvóhelyén, s a biedermeier bútorok között a Venusről tart kiselőadást a világtúr végtelenségétől meglepett bőbitás cukrász-kisasszonynak.

Az ablak előtt elkésett diákok szaladnak. De másfajta diákéletet lelne itt Mikszáth, mint Selmecen. Újfajta „szülőkkel” ismerkedne, amint megilletődve haladnak fel a volt pénzügyminisztériumi palota grádicsain, hogy érdeklődjenek egy-egy olyan gyerek tanulmányi eredménye után, aki nekik nem gyerekek, sem édes, sem mostoha, még csak nem is rokonuk. De rettentően fontos nekik, hogy az a gyerek kiváló mérnök legyen. Ezek a „szülőkk” gyárigazgatók, nagy vállalatok párttitkárai, főmérnökök, akik a társadalmi ösztöndíjban részesült gyerekek előmenetele iránt érdeklődnek. Mikszáth ilyenről nem hallott soha. Milyen új világ s benne mennyi új társadalmi kapcsolat tárulna fel előtte, ha kilépne abból a csendes, fekete mélységből, ahol lakik.

De ne a hervadó halálról szóljunk, hanem a születő életéről. A Vár doktora elmondta hogy ötven születés áll évi tizenöt halálesettel szemben, s a negyedben alig él gyermektelen házaspár. Az Országház utcai Méri Antal uramnak, aki szobafestő és mázoló, egyenesen tizenegy gyereke van. Itt talán még az öregek sem öregek, Ilonka néni, a nyugdíjas postamester nő például visszajár dolgozni a postára, mert azt tartja: egyedül a munka fiatalít.

A Hatvany-palotában berendezett várbeli iskolának az igazgatói szobájában, ahol 44 őszén Tost Gyula, Horthy alezredese öngyilkos lett, Koch Istvánnal beszélgetek. Tabáni munkás fia, a várbeli iskolában végezte el az elemi valamikor, ebben az iskolában tanít már huszonöt éve, tizennégy esztendeje pedig az igazgatója, 1945 áprilisában a romok közül elővánszorgó hatvan éves és rongyos gyereket kezdett tanítani, iskolaépítést híján Esterházy Mór volt Bécsikapu téri palotájának tágas ebédlőtermében. Iskolájának ma kilencszázhusz tanulója van. De már szűk a Hatvany-palota is, építeni kezdik a Hess András téren a kétemeletes, tizenkét tantermes új iskolát.

„És milyen az a kilencszázhusz gyerek?” - kérdezem végül. „Kérem - feleli -, gyakran találok eldobott, félig elfogyasztott vajás-szalámis zsemleket a folyosón.” Összehívta a gyerekeket. Beszélni kezdett. Hogy itt pompázó paloták álltak valamikor, és akkor, amikor a Mária Valérián... Becsüljék meg jobban a jelent. A gyerekek néztek kíváncsian, de kissé furcsán. Egyszerűen nem hitték el. Az igazgató három éve felpakolta őket, kivitte a gyerekeket a közben eltűnt Mária Valériára. Tessék, ilyen volt, higgyétek el.

Csak nevettek.

Nem rettentő, hogy nem hiszik el? És nem nagyszerű?

Abban a szobában állok, ahol az SS-főparancsnok székelt; a Hatvany-porcelángyűjtemény üres tárlói közt, a fakó Hatvany-címer alatt.

Görög katolikusok a Fő utcában

Látogatás Pásztor Bazil esperes-parochusnál – Történelmi egyház, gazdag hagyományokkal

Házigazdánk óraműszerű pontossággal érkezik. Miként a történelmi egyházak budai gyülekezeteiben mindenütt, itt is a genius loci, a hely szelleme kerít bennünket hatalmába. Az ihletet felülről kapjuk... A templom oldalbejárata közelében, a sekrestyében beszélgetünk.

- Gyönyörű a templomuk. Csöndjének lelke, lelkének csöndje van. Művészeti remekei is fölé emelik az ember tekintetét. Mit mondhat el sűrítve a történetéről?

- A Szent Flórián kápolna a Duna közelében, a Külügyminisztérium épülete mögött, a Fő utcán található. Christ Antal, a Bajorországból származó budai pékmester építtette 1750 és 1753 között. Eredetileg az akkori polgári kórház kápolnája volt. Szent Flórián a tűzoltók védőszentje, akitől árvizek, tűzvészek elemi csapások idején remélnék segítséget az emberek.

Templomunkat Nepauer Mátyás tervei alapján bővítették. Az épület a múlt század végén, a területfeltöltés után közel másfél méterrel maradt az utca szintje alatt. Friedrich Lajos tervei szerint 140 cm-rel emelték föl és szigetelték gondosan 1937-ben. Ezt a nagy és a maga korában a vizesedés miatt halaszthatatlan munkát technikai bravúrként tartja számon a templom és az egyházközség története. A műszaki munkálatokról a Búvár című folyóirat 1937. márciusi számában olvashatunk minden részletre kiterjedő, mégis élvezetes tanulmányt. Az épület homlokzatán a középtorony emelkedik, a bejárat fölötti falfülkében Szent Balázs és Szent Miklós szobra áll. A hajó kétrészes, a harmadik része az íves záródású szentély. Az oltárkép - Franz Wagenschön bécsi festő alkotása - Szent Flórián megdicsőülését ábrázolja. A mennyezetten Medveczky Jenő festményein láthatjuk az Olajfák hegyének nagycsütörtöki jelenetét. Említésre méltó a diadalívre festett négy evangélista félalakja. A képeket szép stukkó keretezi. A

barokk szószéket Eberhardt Antal „Magvető” domborműve díszíti. A kápolna 1920-ban került a görög katolikus egyház tulajdonába. Tovább él templomunkban a keleti tradíció, amelynek nyugati kereszténységgel való együttélése az Árpád-házi királyok óta problémamentes Magyarországon. A keleti egyház hagyományai mérhetetlenül gazdagok, ezért a görög katolikusok lelkesége nélkül szegényebb lenne a magyar kereszténység. A templom búcsúünnepé május 4., Szent Flórián napja.

- Az egyházközség és a parókia története hogyan kapcsolódik a templom történetének legújabb fejezetéhez?

- Egyházközségünk 1935-ben szerveződött, amikor a pesti Rózsák terén működő görög ka-

tolikus egyháztesttől leváltak a budaiak. Akkor jött Budára az első görög katolikus pap. Én kilencedik éve szolgálok itt, hatodik parochusként. Őt előzőm nem mindig lakhatott a családjával - no meg lelkész társaival - együtt rendezett körülmények között a templom közelében. Valaha volt kollégiumunk is, de azt az épületet a szép templomkerttel együtt elvitte a második világháború. Napjainkban rendeződik végre az egész objektum tulajdonjogi viszonya: a 422 négyzetméter alapterületű templomot és a 793 négyzetméteres kertet, azaz a templom melletti teret egyházunk tulajdonként tartják nyilván. Most már, végre-valahára, van méltó parókiánk is! Egyházközségünk két éve vásárolta meg a Fő utca 75. alatt lévő 125 négyzetméteres lakást parochus szolgálati lakás céljára. Az akkor teljesen lelakott parókiát áldo-

általában 150-200-an vesznek részt, nagy ünnepeken ez a látogatottság legalább megkétszereződik.

- Hol tartanak a templomon kívül egyházi alkalmakat?

- A Moszkva tér közelében van otthona alkalmainknak: ez a görög gödör. Ott tartjuk egyházközségünk képviselő-testületének üléseit, ott működik igen jó, jelentős nevelőmunkát végző cserkészcsapatunk, a 444. számú Vasvári

Pál Cserkészcsapat is. Ott rendezzük meg negyedévenként az agapékat, a szeretetvendégségeket. A száz négyzetméter alapterületű helyiség nagyon alkalmas mindezekre a feladatokra, hiszen mellette konyha, zuhanyzó és WC is rendelkezésünkre áll.

- Kérem, mutassa be gyülekezetük életét.

- Lelkileg tartalmas, eleven életet él közösségünk. A családlátogatások mindig kínálnak alkalmat lelki beszélgetésekre

Pásztor Bazil
esperes-parochus

szekre betegeinket részben otthon, részben a kórházakban látjuk el. Karitászcsoportunk elsősorban ruhasegélyezési akciókban vesz részt. Nagyon kedveltek a hívek körében közös kirándulásaink: ősszel elzarándokolunk Máriapócsra, egyházmegyénk lelki központjába. Belföldi kirándulásaink programja tematikus: elsősorban püspöki székhelyekre látogatunk el (Nyíregyháza, Eger, Szeged, Székesfehérvár, Veszprém). Lelki napot tartunk Dobogókőn, üdülhetnek híveink a Mátrában vagy Leányfalun. Közösségünk lelki életének tükré a negyedévenként megjelenő gyülekezeti újságunk.

- Hadd kérjünk tájékoztatást a hittanoktatás helyzetéről.

- A hitoktatásban rajtam kívül a káplánunk, dr. Legeza József és a hitoktatónk, Mihályi Csilla vesz részt. Hittanóráinkat a sekrestye fölötti hittanteremben tartjuk. Az alsósok részére vasárnapokon negyed 9-től 9-ig, elsősorban jelöltnek pénteken délután 4 és 5 között, felsős diákoknak (11-14 éveseknek) ugyancsak pénteken délután 5 és 6 között, gimnazisták részére pénteken negyed 7-től 7-ig, egyetemistáknak, főiskolásoknak szerdánként negyed 7-től 7-ig vannak hittanórák.

- Ökumenikus kapcsolatait tekintve mi jellemzi egyházközségüket?

- Az ökumené híveink körében nem hat az újdonság erejével. Kialakult gyakorlatról van ugyanis szó: az egyetemes imahéten, rendszerint január negyedik hetében mi is részt veszünk ökumenikus istentiszteleteken, imaalkalmakon. Sok pozitívumát látjuk, érezzük ennek az együttműködésnek: testvérként fogadjuk el Krisztusban a más felekezethez tartozókat, következetesképpen nyoma sincs már az idegenkedésnek, az ellenségeskedésnek.

Somlyódi János

A templomot Christ Antal, a Bajorországból származó budai pékmester építtette 1750 és 1753 között

zatkész hívek adományaiból és a helybeli önkormányzat hathatós, bőkezű támogatásával sikerült felújítatnunk. Szent Bazil Alapítványunk a személyi jövedelemadó 1 százalékának felajánlásából az elmúlt évben 560 ezer forintot kapott, ami önmagában is ékes bizonyítéka egyháztagjaink támogató szándékának.

- Milyen a misék rendje templomukban?

- Híveink száma 4 és 5 ezer között mozog. Hétköznapokon két misét tartunk: reggel 8-kor és délután fél hatkor. Vasárnap és minden egyházi ünnepen reggel 8-kor utrenye, 9-kor diákmissze, 10-kor énekes liturgia, fél 12-kor olvasott szentmise, délután 5-kor vecsernye, fél 6-kor olvasott szentmise van templomunkban. A diákmissze a leglátogatottabb. Alkalmainkon

Gyerektábor Nagyvelegén

Szervezi a Budavári Evangélikus Gyülekezet

Idén nyáron is szeretnénk egy hetet eltölteni a Bakony lábainál fekvő Nagyvelegén. A táborunkra hívunk minden gyermeket és fiatalt. Az egy családból érkezők kedvezményben is részesülhetnek. Kisgyermekek akár szüleikkel is jöhetnek.

Augusztus 13-án vasárnap délutántól augusztus 19-én szombat délig tart majd a táborunk.

A tábor helyszíne a falu kastélya, amely a Fehér-komáromi egyházmegye belmissziós központja, Mórtól 6 kilométerre.

Elhelyezés a kastély szobáiban, 6-8 ágyas szobákban. Az udvaron jó sátorozási lehetőség van. A reggelit és a vacsorát közösen készítjük, az ebédet bisztróból hozatjuk. Süteményt vagy egyéb finomságokat - lekvár, méz, gyümölcs - az ételekhez gazdagításához köszönettel elfogadjunk. A jelentkezők létszámától függően autókval vagy külön busszal utazunk.

A részvételi díj fejenként 5 ezer forint. A

testvérek - igény szerint - ezer-ezer forintos kedvezményben részesülhetnek. A tábort a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram támogatja.

Részletes felvilágosítást a Lelkészi Hivatalban - 1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 28., telefon: 3-569-736 - adunk.

Jelentkezni a fenti címen a részvételi díj befizetésével lehet.

Jelentkezési határidő július 15-e.

Izélítő a programból: a bibliaköri foglalkozások mellett kirándulások, akadályverseny, Ki mit tud?, sportolás és kézműves foglalkozások lesznek. Jó idő esetén minden este táborúti. Közösségi játékok, éneklések és minden, ami egy jó hangulatú táborhoz szükséges. Egyszerű körülmények között az egymásra figyelést, a közösséget szeretnénk építeni.

Szeretettel várunk minden érdeklődő gyereket. Meg nem keresztelt gyermekek vagy más felekezethez tartozók is jöhetnek.

A tábort szervező lelkészek és hitoktatók

Ezredéves ifjúsági és egyetemista találkozó

Ezredéves Ifjúsági és Egyetemista Találkozót szervez a Keresztény Értelmiségi Társaság Ifjúsági és Diák Egyesület, a KET július 28-tól augusztus 7-ig. Bármikor be lehet kapcsolódni a találkozó rendezvényeire, részidőre is elfogadnak jelentkezést.

A nyitókoncertet a Testvérek Együttes július 29-én szombaton délután 5 órakor tartja. Utána 8 órától táborúti. A koncertre minden érdeklődő fiatal szeretettel várnak.

Érdeklődés és jelentkezés esténként a 2-676-336-os vagy a 30/9-115-751-es telefonszámon, illetve drótpostán: ket@hcbc.hu, http://ket@hcbc.hu. Levélcím: 1085 Budapest, Mária utca 20.

A sátorábor Kisorosziban, a Szentendrei sziget északi csúcsán lesz. A programban előadások, továbbá kirándulás, standard és néptánc tanítás, sportolási lehetőség és sok-sok fürdés valamint egyéb közösségi alkalmak szerepelnek.

Igyunk vizet!

A budapesti ivóvíz minőségét a közegészségügyi hatóságok és a Víz-művek laboratóriumaiban az év minden napján szigorú technológiai előírások alapján ellenőrzik. A minőségi mutatók megfelelnek az Európai Unió előírásainak, így az egy évesnél idősebb babák forralás nélkül is bátran ihatják. Egy kisgyermek szervezete naponta legalább egy-két, a felnőttek két-három liter folyadékot igényel.

A legegészségesebb ital a vezetékes tiszta ivóvíz, hiszen tartalmazza mindazokat az ásványi anyagokat, amelyekre a szervezetünknek feltétlenül szüksége van. A vízháztartás egyensúlya megbillen, ha szomjazunk, vagy ha hányás, hasmenés illetve a nyári meleg miatt kiszárad a szervezetünk. Már 2 százalékos folyadékvesztés esetén is csökken mind a fizikai, mind a szellemi teljesítmény.

A fiatalság és a szépség egyik titka sejtjeink nagyobb víztartalmának minél tovább történő megőrzése. A tiszta, egészséges üdítő ivóvíz nemcsak a babáknak, hanem a mamáknak is garantálja és ajánlja a 132 éves Fővárosi Víz-művek.

Automata információs telefonszámunk: 4-652-776.

Ingyenes hívható hibabejelentő telefonszámunk: 80/200-333.

Világháló: www.vizmuvek.hu.

Telefonlelkigondozás

201-0011

Lelki válság esetén, emberi, családi, lelkiismereti, hitbeli kérdések megbeszélésére. Mindennap 17-21 óráig.

A Czákó utcai Sport- és Szabadidő Központban gazdag és változatos programokkal várják a tanulókat. A népszerű nyári tábor az uszodai látogatástól kezdve a kerékpártúrán keresztül a vidéki „kiruccanasokig” nyújt nagyszerű programot a gyerekeknek, képzett tanárok felügyeletével

Fehér Ferenc felvétele

Tincs - alapítvány az állami gondozottak javára

A Tincs Tinédzser Családtérapiás Alapítvány 1995-ben a Szilágyi Erzsébet Gyermek- és Ifjúsági Otthon és Általános Iskolán belül alakult. Célja, hogy a főváros területén olyan családtérapiás központot működtessen, ahol részben ambulánsan, részben ideiglenes jelleggel lehet azokat a gyereket elhelyezni, akik állami gondozásba vétel nélkül is kezelhetőek. Szintén fontos célja az alapítványnak, hogy javítsa az állami gondozásban lévő gyerekek életkörülményein, és számukra minél kedvezőbb életmódot alakítson ki. Ezt kulturális, tudományos, sport és egyéb hasonló jellegű programokkal, tanácsadással kívánja elérni. Az alapítvány ezen felül szociális támogatást is nyújt az otthonban lakó gyerekeknek, és több éve rendszeresen szervez nyaralásokat.

A Segítő Erő Alapítvány által támogatott bábozási-meseprogram a gyerekek beilleszkedési zavarait próbálja oldani. Arra a gondolatra alapoz, hogy közös bábkészítéssel és bábozással megváltoztatható a világot ellenségesnek tartó gyerekek agresszív viselkedése, s a spontán játékok során észrevétlenül bővül a szerep-tárháza. Ezzel a gyerekek pozitív élményhez jutnak, hiszen a közös játékok során megtapasztalják, hogyan lehet a nézeteltéréseket feloldani és kezelni, illetve megtanulnak egymásra figyelni, ami azért is különösen fontos, mert ezek a gyerekek jellemzően alkalmatlanok tartós kapcsolat kialakítására.

A Tincs Alapítvány címe: 1016 Budapest, Gellérthegy utca 31. Telefon: 2-401-769; Felelős: Németh Viktória. Igazgató: Dorner Márta.

Felhívás

A honvédelmi miniszter illetve a belügyminiszter minden évben erkölcsi és anyagi elismerésben részesíti azokat az édesanyákat, akiknek öt vagy több gyermekük teljesített katonai szolgálatot.

Az elismerésre, a területileg illetékes önkormányzattal egyetértésben, a hadkiegészítő parancsnokság terjeszti fel az édesanyákat.

Feltétel, hogy öt fiúgyermek rendelkezzen legalább hat hónapos sorkatonai szolgálattal. Az ennél rövidebb szolgálati időt csak abban az esetben lehet figyelembe venni, ha a sorkatonai szolgálatot a honvédelmi kötelezettség teljesítésével összefüggő baleset, betegség miatt szakították félbe.

Kérjük mindazon édesanyákat, akik a fenti követelményeknek megfelelnek, jelentkezzenek az önkormányzat katonai főelőadójánál. Bürszem Györgynénál az Iskola utca 16-ban. Telefon: 2-016-646.

Jegy- és bérletpénztár a kerületben a Batthyány téren található, a HÉV-végállomásánál. A pénztár reggel 6-tól este 8-ig tart nyitva.

Jegyárúsító automaták négy helyen találhatóak a kerületben.

- a Batthyány téri HÉV-végállomásnál. Éjjel-nappal nyitva tart.

- a Batthyány téri Mészáros-állomásnál. Teljes üzemi időben nyitva tart.

- a Batthyány téren, a 60-as autóbussz végállomásánál. Éjjel-nappal nyitva tart.

- a Naphegy téren, 78-as autóbussz végállomásánál Éjjel-nappal nyitva tart.

- valamint minden postahivatalban, HÍRKER lapárusnál és ahol a jegy piktogramját látja, megválthatja vonaljegyet!

Hirdessen a Várnegyedben!

Üzenete minden I. kerületi családhoz eljut!

Lakossági apróhirdetés (20 szóig): **500 forint +áfa**,
20 szó felett: **1000 forint +áfa**.

Közületi apróhirdetés (20 szóig): **1500 forint +áfa**,
Keretes apróhirdetés (20 szóig): **2000 forint +áfa**.

Keretes hirdetések:

1/1 oldal
190x263 mm,
66.000 Ft+Áfa

1/2 oldal
190x130 mm,
33.000 Ft+Áfa

1/4 oldal
94x130 mm,
16.500 Ft+Áfa

1/8 oldal
94x63.5 mm,
10.000 Ft+Áfa

1/16 oldal
45.5x63.5 mm,
5.500 Ft+Áfa

1/32 oldal
45.5x30 mm,
3.000 Ft+Áfa

Hirdetésfelvétel: kedden és szerdán 9.00-tól 15.00 óráig
Budapest, I. Kapisztrán tér 1. 1014. Telefon: 458-3000/3020, fax: 458-3081

A BAV Rt.

Attila utcai zálogfiókja

(1013 Bp., Attila u. 41. sz. alatt)

kultúralt környezetben várja régi és új ügyfeleit.

Fiókunkban záloghitelt folyósítunk:

**arany- és ezüstékszerekre,
tárgyakra valamint briliánsal
ékített ékszerekre.**

Telefon: 375-7973

Nyitva tartás:

hétfő-csütörtök: 7.00-15.30

péntek: 7.00-14.00

AKCIÓ!

3 hónap ingyen! Azok a kedves leendő ügyfeleink, akik vagyoni védelmi rendszerüket Cégünkkel telepítették és rendszerünkhöz csatlakoznak **3 hónapig térítésmentesen** vehetik igénybe szolgáltatásainkat. Bővebb felvilágosítás a megadott telefonszámokon.

RENDŐRSÉGEN MŰKÖDŐ TÁVFELÜGYELET

Cégünk ügyeleti központja az **I. kerületi Rendőrkapitányságon** (I. Pauler u. 13.) működik. Az **Önök** vagyoni védelmi rendszeréről érkező **riasztásra** innen indul az **intézkedő járőr csapat**.

ÜGYELETI SZOLGÁLTATÁSOK:

jelzések fogadása: behatolás, tűzjelzés, tesztjelek, nyitás/zárás, orvosi segélykérés, támadásjelzés stb.; járőr kiküldése; helyszín biztosítása; mentők, tűzoltók értesítése; megadott címek, telefonszámok értesítése.

TECHNIKAI SZOLGÁLTATÁSOK:

meglévő riasztórendszerek bekötése; vagyoni védelmi rendszer telepítés (ingyenes felmérés és árajánlatadás); kültéri és beltéri videokamerák, tűzjelző-rendszerek, trezorérzékelők, pánik-jelzők, egyéni igények szerinti megrendelések.

Akció:

Az I. kerületi Iparkamara tagjainak:

- a telepítés díjából 50.000 Ft visszatérítés
- átkötés vagy rákötés esetén a felmerült költségek is visszaigényelhetők.

**Havi részletfizetéssel
is megrendelheti riasztóját!**

Hitelügyintézés helyben, 1 órán belül!

Érdeklődni a Pallas Vagyonvédelem Kft.
487-0460 és a 06-20-9146-209, vagy a 487-0461
(24 órás Ügyeleti) telefonszámán lehet.

Lajos György ügyvezető igazgató, ny. r. őrnagy

PALLAS VAGYONVÉDELEM

BEDŐ PAPIRRÉGISÉG BOLT

a hónap utolsó szerdáján 17-órakor

ÁRVERÉS

Árverésre és bolti értékesítésre folyamatosan átveszünk régi filatéliai dokumentumokat, képeslapokat, részvényt, sorsjegyet, papírpénzt, útlevelet, igazolványokat, kártyákat, írószereket és egyéb dekoratív nyomtatványokat.

CÍM: 1027 BP. KAPÁS U. 5-9 (CSALOGÁNY U. SAROK)
NYITVA: H.K.P 10-18-KG; SZ,CS 10-15-KG. TEL.: 214-7952.

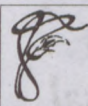
Régiségüzlet

Ingyen hívható zöld szám: 06-80-200-914

Hívjon bizalommal, vagy jöjjön el hozzánk!

Huszonöt éves szakmai tapasztalattal rendelkező, leinformálható régiségfelvásárló készpénzfizetéssel több százezer forintért vásárol hibás állapotban is antik bútorokat, magyar és külföldi régi festményeket, zsidó vallási kegytárgyakat, fali-, álló- és asztali órákat. Nagyméretű tükröket, csillárokat, bronz- és faszobrokat, porcelán vitrintárgyakat. Körpecsés ezüst szolnay tárgyakat, továbbá ezüst cukortartó dobozokat, perselyeket, sószórókat, páros gyertyatartókat, ékszerdobozokat (1000-3000 forintért vásárolom dekagrammját). Kérem, jelezze eladási szándékát. Szívesen tesztek árajánlatot. A kiszállítás ingyenes.

Üzletcím: Budapest, VI. kerület, Szondi utca 32.
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 10-től 17 óráig.

Vízivárosi

Patina régiségüzlet

I. Hattyú utca 4.

Antik kisbútorok, órák, régi patikai felszerelések, tüvegek, dokumentumok, lámpák, szobrok, porcelán vétel-eladás, bizományi értékesítés

Megújult üzletében várja Önt

Offenbeck János

Telefon: 214-5936

Mobil: 06-30-9229-259

E-mail: dboffi@mail.pharmanet.hu
URL: www.pharmanet.hu/patina

ZÁRKIRÁLY® BT.

ZÁR, LAKAT, VASALAT

2. ZÁRKIRÁLY®

(A Skálától 1 percre, az Aranypók mellett.)

T./F.: 201-3928

KIS- ÉS NAGYER.

1027 Bp., Margit krt. 54.

1117 Bp., Fehérvári út 24.

T./F.: 466-5654

A mechanikus védelem teljes kínálata:

Zárbetétek (MUL-T-LOCK, KESO...), zárok, széfek, lakatok (8 ország kínálatából), ELZETT termékek, réz, króm és mattkróm kilincsgarnitúrák, zártartozékok, vasalatok, réz, rozsdamentes és szálcsiszolt küszöbsínek (egyei méretben is), postaládák pénzkezeltek, kormányzárok, kéziszerszámok, szegek, csavarok, dübelek, HEVEDERZÁROK.

+ SZOLGÁLTATÁSAINK:

- KULCSMÁSOLÁS: lakás-, autó-, speciális és mágneskulcs
- ZÁRBETÉTEK ÁTKÓDOLÁSA
- EGYFORMA ZÁRLATÚ ÉS FOKULCSOS RENDSZEREK
- HEVEDERZÁROK SZERELESE: Mo. teljes kínálat egyedi méretben is (MABISZ által elfogadott termékek)
- FENYMÁSOLÁS

SZOMBATONKÉNT -10%!

RÉZ- ÉS KRÓMÁRÚK
POSTALÁDÁK
SZÉFEK
-20%

KRISZTINA ANTIKVÁRIUM

1013 Budapest, Roham u. 7.

(Budán a Krisztina téri templommal szemben, a Déryné cukrászda mellett)

Telefon/fax: 212-8909

Vásárolunk, eladunk, árverezünk régi és új könyveket, térképeket, metszeteket, képes levelezőlapokat, egyéb papírrégiségeket.

Minden kedves érdeklődőt szívesen látunk.

Különleges méteráru

Nyári méteráru választékon kívül új konfekció árut talál a különleges méterárú boltjában.

- nyári shortok
- pólók
- divatos nyári ruhák
- blúzok, topok

Júliusban mindig más és más

AKCIÓ!

Ne menjen el mellettünk!

Nézzen be hozzánk!

1013 Budapest, Attila út 15.

Telefon: 212-9606

Nyitva: hétfőtől csütörtökig 9.00-18.00-ig,
pénteken 9.00-16.00-ig

Megnyílt

Bp., I. ker. Halász u. 2.
Telefon: 214-5897

Vagyonvédelmi és villamossági szaküzlet

Bevezető árak - Kedvezmények
- Riasztórendszerek telepítése

Fénymásolás

Typo Art Studio

Otthonában vagy irodájában apró javításokra vagy teljes felújításra lenne szüksége, de Önnek nincs lehetősége vagy ideje ezek megoldására?

Forduljon hozzánk, ha ajtóval, zárral, csempével, csappal, székkel, polccal, szekrénnel, fállal, karnissal, és parkettával, villannyal vagy fűvel-fával gondja van,

hívja a Makai Bt-t a 467-2875 (fax is) vagy a 06-30-9442-199-es telefonszámokon!

Typo Art Studio

VILÁGÍTÁSTECHNIKAI KFT.

LÁMPA

Klasszikus világítótestek, Halogénrendszerek, Mélysugárlók, Fénycsöves armatúrák, Kultéri lámpatestek

Tervezőknek, kivitelezőknek árengedmény, jutalék!

Üzlet: Budapest, XII. Csaba utca 8. BEJÁRAT A HAJNÓCZY UTCÁBÓL

Nyitva tartás: hétfő-péntek: 10-18 óráig,

Júniustól szeptemberig a szombati nyitva tartás szünetel.

Telefon/fax: 356-3390

Bérelhető irodák!

A Vár aljában, Batthyány térhez közel, Társasház bérbe ad

8 db 17 m²-es irodahelyiséget, és irodának kialakítható

200 m²-es helyiséget.

Tel.: 06-30-942-5060

Apróhirdetés

Ékszerész

I. Attila út 73.

Különleges, egyedi arany és ezüst ékszerek értékesítése, hozott aranyból ékszerkészítés, javítás, vésés, kópótlás. Minőség, megbízhatóság, garancia, rövid határidő, korrekt árak.

Minden kedves érdeklődőt szívesen látunk.

Nyitva tartás:
hétfőtől csütörtökig 11-18 óráig,
pénteken 11-17 óráig

Typo Art Studio
Telefon: 3754-540

INGATLAN

HILL-ESTATE INGATLAN-IRODA 1125 Bp. Istenhegyi út 103/b. Folyamatosan keresünk igényes lakásokat a kerületben bérbevétele, adás-vételre fizetőképessé ügyfeleinknek. **KORREKT FELTÉTELEK, GYORS ÜGYINTÉZÉS.** Ügyfélfogadás egyeztetett időpontban. Tel.: 212-2656; 06-30-9545-797.

Ingatlaniroda folyamatosan keres-kínál eladó-kiadó lakásokat, házakat, telkeket. Teljeskörű, gyors ügyintézés megbízástól szerződéskötésig. Tel.: 315-0031.

Orvosházaspár életjáradéki szerződést kötne idős személlyel otlakás nélkül. Tel.: 06-20-9434-435.

Vérmezónél 80 m²-es, háromszobás, első emeleti lakás tulajdonostól 18,5 millióért eladó. Parkettás, gázfűtéses, különbejáratú 13,3 m²; 18,8 m² és 28,6 m²-es szobák. Tel.: 06-30-270-9285.

Lakást vásárolna magánszemély saját célra a kerületben készpénzfizetéssel. Tel.: 318-5902; este: 355-4660.

Várban, a Fortuna utcai műemlékházban lévő 90 m²-es szép lakás, felette tetőtérbeépítési lehetőséggel eladó. A várfalon belül esetleg kisebb lakás beszámítható. Tel.: 212-2001; 06-30-954-8418.

Kisméretű lakást vásárolnék a várfalon belül saját célra készpénzért, felújításra szoruló is. Tel.: 06-30-9310-628; 20 óra után: 397-2526.

Kiadó a Széna térnél hosszútávra 76 m²-es, 2,5 szobás, I. emeleti, csendes, világos lakás tulajdonostól. Tel.: 355-7797 vagy 06-70-310-2630.

Logodi utcában 100m²-es lakás garázzsal, hosszútávra kiadó. Tel.: 06-309-660-375.

Várban (a sétányrészen) 50-100 m²-es lakást bérelnék. Sürgős! Jelige: „Várnegyed” a szerkesztőségbe.

Garázs Vároldalban kiadó. Tel.: 2020-330.

Vári, Uri utcai, összkomfortos, csendes, két szobás lakás július-augusztus hónapban kiadó. Érdeklődni: este a 375-6542-es telefonszámon.

Eladó a Kuny D. utcában 2 szoba, hallos, cirkófűtéses, egyedi vízórával, erkélyes, liftes, 61 m²-es felújított társasházban lévő öröklakás. Tel.: 375-2275.

Garázs kiadó egy naphegyi társasházban az MTI szomszédságában. Nem utcai bejáratú, kerítésen belül van, biztonságos helyen. Tel.: 375-0205.

Cserélnék (vagy vennék) a Vérmezónél 53 m²-es utcai, I. emeleti, erkélyes, liftes, egyedi gázfűtésű liftes öröklakást. Kérünk kisebb szoba+hálófülkést 1/2 vagy I. emeletig liftes házban. Tel.: 356-6297.

SZOLGÁLTATÁS

Ízletes, házi jellegű ebédek házhozszállítása dolgozóknak, nyugdíjasoknak egyaránt, kétféle menüválasztékkal hétvégén és hétköznap is. Érdeklődni a 06-30-911-2668-as telefonszámon.

Kárpit, függöny, bútorhuzat tisztítás, lakás és irodahelyiségek takarítása, szőnyegmosás. Tel.: 25-86-213 (7-16 óráig).

Szobafestő-mázoló-tapétázó mester munkát vállal közületeknek is garanciával, mérsékelt áron. Tel.: 06-28-470-732; 06-309-604-679.

FOGÁSZAT - TABANI DENTAL

Teljeskörű fogászati ellátás.
Kedvező árak,
gyors, precíz munka!
Első beteg vizsgálata ingyenes!
1013 Bp. Attila út 39.
Telefon: 214-1648.

Tetőjavítás. Cserép-palatók javítása, lapos tetők szigetelése, bádigos munkák alpinista technológiával is. Tel.: 214-3616.

Szobafestést, mázolóst, tapétázást, burkolás, gipszkarton szerelést, szőnyegpadló- és PVC lerakást vállaljuk takarítással és garanciával. Tel.: 215-48-64.

Könyvelés, mérlegkészítés, adóbevallások készítése, Bt-k, Kkt-k részére. Egyéni vállalkozók nyilvántartásainak teljes körű vezetése, adóbevallás. Adótanácsadás. Tel.: 201-1649; 213-9490.

Mosógépek, villanybojlerek megbízható javítása garanciával. Az I. kerületben javítás esetén díjtalan kiszállítás, ajándék mosópor. Stelczer Zsolt. Tel.: 208-4187.

Társasházak, irodák, lakások teljeskörű takarítása. Festés utáni nagytakarítás. Szőnyeg, padlószőnyeg speciális felújító tisztítása háztól házig is, ill. nagyobb megrendelés esetén a helyszínen. Szalagfüggöny tisztítása helyben. Tel.: 213-5133.

Pedikűrös házhoz megy. Benőtt körömök, tyúkszemek, fájós lábak szakemberi kezelése. Bejelentkezés: este a 375-6542-es telefonszámon.

Szőnyeg, kárpit, ablaktisztítás, nagytakarítás azonnalra. Allandó (irodák) és alkalmi munkák elvégzését is vállaljuk. Tel.: 05-209-815-412.

Elin-Nile, Hauser garanciaszerviz, mikrohullámú sütők, valamint egyéb háztartási kisgépek javítása. Tel.: 214-6347; 06-209-956-848.

Hűtő, fagyaszto-szerviz 4 órán belül szombat-vasárnap is. Tel.: 3100-998; 06-302-405-221.

Fuvarvállalás zárt, dobozos, 12 m³-es kistehergépkocsival Budáról! Fuvarszolgálat Sziráki, Tel.: 395-1217; 06-20-340-5102.

Társasházak képviselőjét, egyéb ingatlanok kezelését vállalom könyveléssel. Megbízható jogi, szakipari, építőipari műszaki-, minőségellenőri háttérrel rendelkezem. Benke Tamás tel/fax: 303-7313.

Villanyszerelés azonnal! Hibaelhárítástól a teljes felújításig. Petrás mester. 06-20-9-344-664; 246-9021.

Mesteri munka mérsékelt áron! Pipermosás, felsőruházat-, függöny, kárpit- és szőnyegtisztítás. Üzlet: Bp. I. ker. Várfook u. 8. Hétfőtől csütörtökig 9-től 17 óráig várja Önöket Csajághy Csaba vegytisztító mester.

Műbútorasztalos vállalja antik stíl bútor javítását, fényezését, restaurálását kárpitos munkával is, valamint beépített, egyedi bútorok, almennezet, falburkolat készítését. Tel.: 06-309-442-206.

Allergia magánrendelés légúti betegeknek. II. Gyergyó u. 8., csütörtökön: 17-20 óráig. Bejelentkezés: 06-23-450-062 18-20 óráig. Ingyenes allergia szűrővizsgálat. Bejelentkezés: 06-23-40-062.

Kárpitos vállalja modern és stíl bútor javítását, áthúzását, ingyenes szállítással, felméréssel. Kovács István 1012 Bp., Attila út 97. Tel.: 3569-478; 06-20-9921-095.

Testtartást javító kondicionáló gyógy-masszázs. Frissítő, regeneráló, feszültségoldó arc-testmasszázs. Diákoknak 20% kedvezmény. Tel.: 214-1339.

Társasházak teljeskörű takarítását vállalja fiatal vállalkozó. Havi, heti rendszerességgel szemetesek mozgatása, ablaktisztítás, nagytakarítások, fűnyírás. Ingyenes felmérés, árajánlat készítés. Tel.: 3-755-213 rendelés felvétele.

Vállaljuk Kft-k, Bt-k teljeskörű ket-tős könyvelését, mérlegkészítését, adóbevallás készítését. Adótanácsadás. Tel.: 201-1649; 213-9490.

Szobafestést, mázolóst, tapétázást és mindennemű parkettás munkát vállalunk garanciával kispáros. Lakástelefon: 201-4442; 06-30-415-495.

Szobafestést, mázolóst, tapétázást és mindennemű parkettás munkát garanciával vállalunk kispáros. Lakástelefon: 201-4442; rádiótelefon: 06-30-9415-495.

ADÁS-VÉTEL

Ingyen hívható zöld szám: 06-80-200-914 Budapest, VI. ker. Szondi u. 32. szám alatti régiségüzlet magas áron vásárol: IWC Schaffhausen, Patek, Vacheron, Jaeger le Coultre, Rolex, Breitling, Omega, stopperes, ütős, naptáros karórákat, zsebórákat.

Antik Enteriőr 2000 kiállításra kiemelkedő minőségű festményeket, műtárgyakat, bútorokat keresünk. Nemes-Városmajor Galéria. Tel.: 267-3187; 311-2029.

Kárpótlási jegyet vennék. Tel.: 409-39-56; 06-39-614-136.

Miniatűr régiségbolt készpénzért vásárol antik bútor, festményt, ezüstöt, szőnyeget, dísztárgyakat. Telefon: 201-9348. Mobiltelefon: 06-30-966-55-09. Cím: I. kerület, Attila út 101.

Eladó többfunkciós babakocsi - kivehető gk. ülés is -, rácsos gyermekágy és pelenkázó szekrény megkímélt állapotban. Tel.: 355-7797 vagy 06-70-310-2630.

XVIII. századi Holland barokk szekrényeket különleges műtárgyra vagy festményre cserélnék. Tel.: 331-2032.

Régiségüzlet a Budai Várban készpénzért vásárol színvonalas festményeket, antik bútor, szőnyeget, porcelán-üveg- és ezüst dísztárgyakat. 1014 Budapest, Fortuna utca 21. Tel/Fax: 356-9973.

Ügyfeleink részére, kiemelt áron kerestünk művészettörténeti szakkönyveket, festő monográfiákat, művészeti folyóiratokat, újságokat, valamint kiállítási katalógusokat. Tel.: 331-2032.

Kieselbach Galéria vásárol restaurálatlan régi bútor, ezüstöt (hiánytalan evőeszközkészletet) keleti-szőnyeget, régi Zsolnay-tárgyakat, egyéb minőségű műtárgyakat. Tel.: 201- 9348, 10-12-30 óráig és 14-16 óráig.

Nemes-Városmajor Galéria kiemelt áron vásárol XIX-XX. századi festményeket, műtárgyakat. Tel.: 212-3156; 302-8696.

OKTATÁS

A MTESZ Oktatás, Multicenter számítémediás oktató-fejlesztő központja számítógépes tábor szervez 6-14 éves gyerekeknek 5 napos turnusokban. Ara: 7950 Ft ellátással. Tel.: 356-7193 vagy 201-7456.

Magyarból pótvizsgára, póterettségire felkészíték. Tel.: 375-2280.

Teniszoktatás: óvodás, iskolás, felnőtt. Tel.: 375-6163.

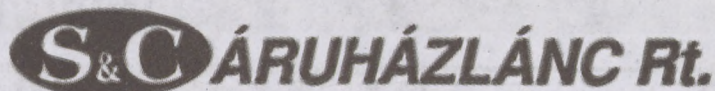
Budai Ring Autósiskola az Ön szolgálatában! Tel.: 2020-521; 214-7004 13-tól 19 óráig.

Autósiskola! Diákoknak 50 % kedvezmény. Tanfolyamok folyamatosan indulnak. Batthyány u. 12. Tel.: 201-2929.

Szeretne Ön könnyen és gatlások nélkül angolul beszélni? Beszéd-készség-fejlesztő ANGOL nyelvtanfolyamok, kezdőtől középfokig, folyamatosan tanfolyamindulással! Nyári intenzívek június 19-től 5x4 órában. LITE SCHOOL 1015 Bp., Széna tér 7. Tel.: 213-57-22.

VEGYES

Extra jövedelem otthonról. Melléktevékenység: egészséges táplálkozás. minimális érettségivel, jó kommunikációs készséggel. Hívjon: 202-7733.

Az S&C Áruházlánc Rt. a Campona Üzletházban nyíló áruházba

Keres:

- színtvezetőt és színtvezető helyettesét (ruházati, illatszer és divat - fehérmű szakmában)
- szakképzett eladót
- szakképzett raktárost

Elvárásaink színtvezetőnél és helyettesnél:

- lehetőleg kereskedelmi szakirányú főiskolai végzettség
- legalább 2 éves vezetői és szakmai gyakorlat a ruházati divat vagy illatszer szakmában
- előny az angol nyelvtudás

Jövedelem:

- megállapodás szerint

Jelentkezéseket kérjük:

- S&C Áruházlánc RT. Személyzeti Osztály 1119 Budapest, Fehérvári út 89-95.

Beküldési határidő:

- 2000. július 31.

PROSEC Biztonságtechnikai Kft.

Fő tevékenységünk:

- Elektronikus riasztó-rendszerek telepítése (DSC, Paradox)
- Távfelügyelet
- Kivonuló járőrszolgálat (csak Budán)

Egyéb tevékenységünk:

- Kamerás biztonsági rendszerek telepítése
- Tűzvédelmi és beléptető-rendszerek kivitelezése
- Videó- kaputelefonok telepítése
- Fegyveres és kutyás objektum- és területőrzés

Díjmentes felmérés, árajánlatadás és vagyonvédelmi szaktanácsadás!

Amire vállalkozunk:

- A védett objektumokba telepített elektronikus riasztó-rendszerek jelzéseinek tűz, támadás, orvosi segítség-kérés, kényszeres nyitás, betörés, a riasztó rongálása, villamos hálózat kiesése, akkumulátor feszültség csökkenése, a rendszer be- és kikapcsolása, egyéb, az ügyfél által fontosnak tartott jelzés fogadása, a jelzések feldolgozása
- A jelzéseket hálózati telefonvonalon fogadjuk
- A jelzések alapján a szükséges intézkedések megtétele (fegyveres járőr helyszínre küldése, ügyfél vagy megbízottjának értesítése, hatóság vagy szakszolgálat helyszínre hívása)
- A jelzések, intézkedések regisztrálása

Ahogy végrehajtjuk:

- A 24 órás szolgálati rendben dolgozó Ügyelet 4 különböző járőrbázisról tud egy időben fegyveres járőrpárt indítani URH rádióval
- A jelzés vételétől számított 10 percen belül a védett objektumhoz érkezünk
- A tettenért elkövetőt elfogjuk és átadjuk az illetékes hatóságnak, a helyszínt a tulajdonos megérkezéséig biztosítjuk
- Intézkedéseink szakszerűségéért és gyorsaságáért (1 millió forintos értékhatárig) szerződésben rögzített felelősséget vállalunk.

Iroda: 1016 Bp. Tündérlaki mélyút 2. Tel.: 361-3885 Fax: 361-3884

Távfelügyeleti központ: 1024 Rómer Flóris u. 8. (a rendőrség épületében)

A tevékenység végzésére jogosító rendőrhatalósági engedély száma: BRFK XI. ker. R.kap. 151/2-70)1995.

www.prosec.hu

e-mail cím: prosec@mail.matav.hu